ΕΤΑΙΡ.ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ 4
45444 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ -

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 3 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1996

ΕΝΩΠΙΟΣ ΕΝΩΠΙΩ!

Ο ΝΟΜΑΡΧΗΣ ΚΑΙ Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ ΣΤΟ ΔΕΛΒΙΝΑΚΙ

Ικανοποιήθηκαν;

Στις 8 Δεκεμβρίου έγινε στο Δελβινάκι μια σύσκεψη για την οποία δεν δόθηκε δημοσιότητα. Λόγω τεχνικού προβλήματος δεν γράψαμε στο προηγούμενο φύλλο. Περιμένοντας τον διαρρεύσαντα χρόνο μπορούμε τώρα να το σχολιάσουμε αφού στο διάστημα αυτό δεν πάρθηκε καμία απόφαση και κανένα μέτρο για την επαρχία μας. Πρώτα μπορούμε να πούμε πως η εφημερίδα μας την οποία ο Νομάρχης μας καλεί για γιορτές και εκδηλώσεις αγνοήθηκε και δεν ειδοποιήθηκε γιαυτή την επίσκεψη. Μια ακόμη παράλειψη είναι πως δεν ειδοποιήθηκαν κοινοτάρχες και εκπρόσωποι φορέων της επαρχίας.

Δεν έχουμε βέβαια «ειδήσεις» απ' αυτή την επίσκεψη του κ. Νομάρχη και του κ. Διευθυντή της Νομαρχίας στο Δελβινάκι. Και δεν έχουμε γιατί δεν έγιναν ανακοινώσεις, δηλώσεις και αναγγελίες κάποιων έργων και υποσχέσεων. Και αυτό είναι το πιο ανησυχιτικό σημείο. Ο Νομάρχης έρχεται στο Δελβινάκι και φεύγει σιωπών. Λίγες μέρες, νωρίτερα που πήγε στην Κόνιτσα ήταν λαλίστατος.

Μίλησε εκεί με έμφαση για το Τελωνείο Μέρτζιανης. Εδώ δεν μίλησε για το δικό μας των Δρυμάδων. Μίλησε εκεί για προγράμματα και προοπτική.

Εδώ εσιώπησε. Εμείς σε μια σύντομη συνομιλία που είχαμε με τον Νομάρχη, την επομένη στην Πωγωνιανή στις Σχολές Λάτση μείναμε με την εντύπωση πως το Πωγώνι για τον Νομάρχη «δεν έχει ενδιαφέρον» μια και δεν αξιολογεί, και αυτός, το Τελωνείο Δρυμάδων ούτε συγκινήθηκε όταν του είπαμε πως «Δρυμάδες σήμερα, κάτοικοι ένας»! Δυστυχώς οι αρμόδιοι της νεοθεσμικής Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης πέρασαν από το Δελβινάκι απλώς για να περάσουν την σειρά για να μην πούμε μόνο για την εκτός έδρας κίνηση.

Δεν θα διάβασαν ούτε το «σαλόνι» Γιαννιώτικης εφημερίδας μετά την επίσκεψη με ρεπορτάζ κάτω από τον δισέλιδο τίτλο:

«Η ερήμωση και η υποανάπτυξη το οδηγούν σε μαρασμό S.O.S από το ακριτικό Πωγώνι»

Η εφημερίδα μας δεν θα προσθέσει τίποτε περισσότερο από αυτό που έχει ξαναγράψει.

Μήπως είμαστε έξω από τα σύνορα;

ΤΟ ΣΧΟΛΙΟ ΜΑΣ

ΕΥΝΟΙΑ ΚΑΙ ΑΔΙΚΙΑ

Δεν μπορούμε να αφήσουμε ασχολίαστο ένα φαινόμενο που θεωρούμε αθέμιτο και αδικεί τις Κοινότητες, οι οποίες δεν γνωρίζουν αυτές τις μεθοδεύσεις. Κάποιοι παράγοντες επικοινωνούν απ' ευθείας με κοινότητες, πρόεδρο ή σύμβουλο και τους λένε: «Πρόκειται να μοιρασθούν κάποιες πιστώσεις για έργα πλατειών, οδών, πολιτισμό κ.λπ. Να στείλετε την πρότασή σας με μια περιγραφή εντός της ημέρας με ΦΑΞ στο τάδε τηλέφωνο».

Έτσι σε ορισμένες κοινότητες φτάνουν κονδύλια απ' ευθείας από τα Υπουργεία χωρίς δημοσιότητα και με επιλογή που είναι άγνωστον πως καθορίζεται. Δεν είναι έτσι γνωστό ποιοί παίρνουν, πόσα παίρνουν και για ποιό σκοπό. Οι πληροφορίες μας είναι πως μερικές κοινότητες ευνοούνται σκανδαλωδώς ενώ άλλες δεν έχουν χρήματα να αντιμετωπίσουν βασικές τους ανάγκες. Δεν γράφουμε περισσότερα γιατί πιστεύουμε πως οι Πωγωνήσιοι είναι κάποιου πολιτιστικού επιπέδου για να εκτιμήσουν το φαινόμενο και να μετρήσουν την συμπεριφορά του κράτους.

ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΚΗ ΚΑΜΙΑ ΕΞΕΛΙΞΗ

Σχετικά με την τύχη της Μεταλλουργικής δεν υπήρξε καμία εξέλιξη σε όσα αποφασίστηκαν στην σύσκεψη που έγινε, στα Γιάννενα στο Νομαρχιακό Συμβούλιο. Δεν ανακοινώθηκε ακόμη κάτι σχετικό με την διάθεση του ποσού για την συντήρηση και εμλουτισμό του μηχανολογικού εξοπλισμού.

Επίσης δεν βγήκε απόφαση ούτε συγκροτήθηκε η επιτροπή απο βουλευτές, εκπροσώπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και του Σωματείου Εργαζομένων για την παρακολούθηση των εξελίξεων και των προβλημάτων της επιχείρησης.

Το θέμα βέβαια γενικά αφορά σε όλη την επαρχία, περισσότερο όμως στους εργαζόμενους. Νεότερες πληροφορίες δεν υπάρχουν.

Αναμένουμε.

ΣΕΛΙΔΕΣ 4-5

ΠΡΟΣ ΚΑΘΕ ΑΡΜΟΔΙΟ ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ ΑΔΕΙΑΖΟΥΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΩΡΟΥΝ

ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΜΙΑΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΤΟ...ΛΟΥΤΣΑΡΙΣΜΑ

Η ιστορία, όπως μου την μολόγησαν, έχει διάφορες παραλλαγές. Μπορεί να περιγράφεται σαν παλιά, την εποχή της Τουρκοκρατίας. Αλλά γίνεται διαχρονική όπως λένε μια και η επαρχία μας συχνά θυμάται την Τουρκοκρατία. Έφτασε λοιπόν στο χωριό, τότε, ο ξυλοκόπος κι έφερε το χαμπέρι. Είπε πως είδε στον κάμπο, στη λούτσα, να λουτσαρίζονται δυο-τρία αγριογούρουνα. Οι άλλοι δεν μίλησαν στο καφενείο. Έπιναν αδιάφοροι τον καφέ τους. Ποιός να ενδιαφερθεί αφού ήταν καλοκαίρι, κυνήγι δεν γινόταν, δεν επιτρεπόταν και στην περιοχή, την δική μας, γύριζαν τα αποσπάσματα, καλιώρα σαν και τώρα, οι ζανταρμάδες, που κυνηγούσαν ληστοκλέφτες, ζωοκλέφτες τουρκαλβανούς και πάλι καλιώρα σαν και τώρα. Ένας χωριανός όμως που άκουσε το χαμπέρι τόβαλε στη γνώση του. Μωρέ ένα άγριο τώρα δεν είναι για πέταμα. Αυτά αφού λουτσαρίστηκαν θα ξαναλουτσαριστούν.

Σαν έγερνε ο ήλιος, στο δειλινό πήρε το ντουφέκι του και γλύστρησε άφαντος από το χωριό. Έφτασε στη λούτσα, είδε τον τορό των γουρουνιών, λογάριασε την αλλαγή του αέρα και διάλεξε ένα δέντρο, ανέβηκε στη διχάλα και περίμενε. Όσο σουρούπωνε αυτιά και μάτι άνοιγαν περισσότερο. Σε κάποια στιγμή έπεσε εκεί δίπλα στη λούτσα μια ντουφεκιά. Ποιός έριξε; Από φόβο μην τον πάρει καμιά μπάλα κατέβηκε από το δέντρο. Και βρίσκεται μπροστά στο απόσπασμα που κυνηγούσε στη...λούτσα τουρκαλβανούς φυγόδικους! Πριν προλάβει να αρεντέψει του φωνάζει ένας από το απόσπασμα.

— Ε, τι κάνεις εσύ εδώ;

Τους γνώρισε ποιοί ήταν από το απόσπασμα, αφου συχνά γύριζαν στα χωριά και τους καφενέδες, τον γνώρισαν κι αυτοί, δηλαδή γνωρίστηκαν καλά και κατάλαβαν ο καθένας τι γύρευε ο άλλος στη λούτσα.

— Και σεις, τι γυρεύετε εδώ; απαντάει εκείνος στο απόσπασμα και συμπληρώνει

— Τι δουλειά έχετε εδώ στη λούτσα;

Ο αποσπασματάρχης κατάλαβε το νόημα. Και κατάλαβε ότι τον κατάλαβαν πως κι εκείνος έφτασε εκεί για να δει πως...λουτσαρίζονται τα γουρούνια!

— Ακού, του λέει, κατάλαβα. Ούτε μας είδες, ούτε σε είδαμε

Χαιρετήθηκαν και χώρισαν τους δρόμους τους.

Τώρα μην το παίρνετε...στραβά. Μπορεί και τώρα ακόμα, 83 χρόνια μετά την Τουρκοκρατία να έχουμε αποσπάσματα που κυνηγούν Αλβανούς λαθρομετανάστες.

Μπορεί κι οι λούτσες ακόμη να υπάρχουν και τ' αγριογούρουνα να συνεχίζουν την συνήθεια να λουτσαρίζονται τα καλοκαίρια στις λούτσες. Δεν έχω δει αγριογούρουνα να λουτσαρίζονται, κι έχω την περιέργεια να το δω. Αν σας πιάσει η ίδια περιέργεια και λάχει να συναντηθούμε σε καμιά λούτσα το καλοκαίρι, ούτε σας είδα, ούτε με είδατε. Γκέγκε; Σας το λέω και αρβανίτικα για να συνηθίζουμε στην...«τουρκοκρατία»!!

Κ.Χ.Κ.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Τον Σωτήρη Παπακωνσταντίνου του Στέφανου από το Δελβινάκι που πέτυχε στη Σχολή Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων συγχαίρουμε θερμά και του ευχόμαστε καλή πρόοδο.

Οικογένεια
Δ. Παπακωνσταντίνου
Κέρκυρα

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

Ο Φιλεκπαιδευτικός-Λαογραφικός και Πολιτιστικός Σύλλογος Πωγωνιανής «Η πρόοδος» ευχαριστεί το χωριανό μας Βασ. Παπαθανασίου που δώρησε στον παραπάνω Σύλλογο αρκετά και εντυπωσιακά βιβλία για τον εμπλουτισμό της βιβλιοθήκης του Συλλόγου. Είναι αλήθεια πως το βιβλίο είναι το βασικό κύτταρο της επικοινωνίας. Είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την ύπαρξη της κοινωνίας.

Ο πρόεδρος του Συλλόγου
Γ. Παράσχος

◆ ◆ ◆

Ο Φιλεκπαιδευτικός-Λαογραφικός και Πολιτιστικός Σύλλογος Πωγωνιανής «Η πρόοδος» ευχαριστεί την Αδελφότητα Πωγωνιανής και περιχώρων που εδρεύει στην Αμερική για την οικονομική ενίσχυση των 800 δολλαρίων Αμερικής που μας ξαναστείλανε μέσα στο έτος 1995, για τους στόχους και τις ανάγκες του Συλλόγου.

Ο πρόεδρος του Συλλόγου
Γ. Παράσχος

ΝΕΑ ΕΚΔΟΣΗ

Νέο Πωγωνήσιο έντυπο κυκλοφόρησε για τους απανταχού Γεροπλατανίτες με τον τίτλο «Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΓΕΡΟΠΛΑΤΑΝΟΥ». Με τη νέα έκδοση πλουτίζεται η Πωγωνήσια εκδοτική δραστηριότητα και καταγράφεται ένας ακόμη τίτλος στην επαρχία μας. Στην νέα εκδοτική παρουσία ευχόμαστε κάθε επιτυχία και καλή διαδρομή.

Το παλιό φυλάκιο Δρυμάδων

Με απόφαση του Υπουργείου Πολιτισμού έχει κριθεί διατηρητέο μνημείο μετά από πρόταση της Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων Ιωαννίνων απο το 1992 το παλιό Στρατιωτικό Φυλάκιο Δρυμάδων.

Από τότε και με την φροντίδα κάποιου διοικητού του Τάγματος Κόνιτσας, στη δικαιοδοσία του οποίου υπάγεται έγιναν στοιχειώδεις εργασίες συντηρήσεως και αποκαταστάσεως του κτιρίου και υπήρχε η πρόθεση να μεταταπεί σε ένα απλό μουσείο με ενθυμήματα από τις μέρες εκείνες του πολέμου του 1940 που το φυλάκιο δέχτηκε τα πρώτα πυρά του εχθρού.

Δυστυχώς με την αλλαγή του διοικητή η διαδικασία αυτή σταμάτησε και το επισκευασθέν φυλάκιο χρησιμοποιείται συχνά, για την προσωρινή κράτηση συλλαμβανομένων Αλβανών λαθρομεταναστών. Σε άλλη στήλη κάνουμε μια υπόμνηση στη Μεραρχία.

Αν υπάρχει κάποιος φορέας της περιοχής με ενδιαφέρον καλό θα ήταν να κινηθεί.

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΠΗΡΑΜΕ

Όλγα Δάσιου: «Αρχιμανδρίτης Ιγνάτιος Μ. Γεωργακόπουλος».

Περιεχόμενο του βιβλίου της συμπατριώτισσάς μας είναι μια συνέντευξη, μια δίωρη συνομιλία που είχε με τον αρχιμανδρίτη, γνωστό από την εκπομπή της ΕΤ1 «Αρχονταρίκι» για πολλά επίκαιρα θέματα της εκκλησίας και της κοινωνίας.

ΝΕΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΙΣ

Το νέο Δ.Σ. της ΕΝΩΣΗΣ ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΙΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ που εκλέχτηκε στις τελευταίες αρχαιρεσίες συγκροτήθηκες ως εξής:
Πρόεδρος: **Χαραλ. Μεντής**
Αντιπρόεδρος: **Δημ. Φούκης**
Γραμματέας: **Κων. Κούρος**
Ταμίας: **Σταύρος Κούρος**
Μέλη: **Χαραλ. Φούκης, Κων. Μεντής και Αχιλ. Φούκης**

♦ ♦ ♦

Μετά από αρχαιρεσίες της ΕΝΩΣΗΣ ΠΩΓΩΝΗΣΙΩΝ ΗΠΕΙΡΟΥ που έγιναν στα Γιάννενα στις 13 Δεκεμβρίου 1995 εκλέχτηκε το νέο Δ.Σ. που συγκροτήθηκε ως εξής:
Πρόεδρος: **Αγγελική Ρούκα-Μανοπούλου**
Αντιπρόεδρος: **Βασ. Παπαδόπουλος**
Γραμματέας: **Οδυσσέας Πότσης**
Ταμίας: **Δημ. Βάρδης**
Μέλη: **Κων. Κούρος, Διόνη Βαδήμα-Παπαδοπούλου, Πόπη Μωραΐτη-Γκολέτση**

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΘΑΝΑΤΟΙ

Απεβίωσε στην Αθήνα στις 14/12/96 η Αικατερίνη Ζώϊδου του Δημητρίου ετών 88.

* * *

Απεβίωσε στην Αθήνα ο Γεώργιος Τσιλιμαντός του Δημητρίου, ετών 38 από Πωγωνιανή.

ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΩΡΕΑΝ

ΠΙΤΤΑ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΕΣ

Την 14/1/96 η Αδελφότητα Μερόπης έκοψε την πρωτοχρονιάτικη πίτα ενώπιον 70 Μεροπαίων και το τυχερό νόμισμα έπεσε στον Δ. Πότση.

Ακολούθησαν αρχαιρεσίες δια την εκλογή νέου Συμβουλίου το οποίο ομοφώνως εξέλεξε τα κάτωθι μέλη:
Πρόεδρος: **Γ. Τζίμας**
Αντιπρόεδρος: **Σ. Μητσούλης**
Ταμίας: **Π. Σελεβός**
Γ. Γραμματέας: **Ελ. Χαρίσης**
Μέλος: **Δόξα Γιάννου**
Αναπληρωματικά μέλη: **Π. Ζήκας** (του Γρηγορίου), **Ν. Πότσης**
Εξελεκτική επιτροπή: **Χ. Μάντης, Α. Νικόπουλος, Θ. Βαλαϊς**

Ευχαριστήριο

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή Παλαιοπύργου ευχαριστεί θερμά την κα Βασιλική Ζέγκλα για την ευγενική της οικονομική προσφορά στην εκκλησία του χωριού μας.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ 0657

ΟΤΕ Δελβινακίου	22399
	22121
	22139
ΔΕΗ Δελβινακίου	22211
Ταχ. Βησσανης	71249
Ταχ. Δελβινακίου	22244
Ταχ. Πωγωνιανής	31210
Δημόσιο Ταμείο	22246
Συμβολαιογραφείο	22198
Ιερά Μητρόπολη	22203
Κυνηγετικός Σύλ/γος	22359
Κέντρο Υγείας	22222
Δελβινακίου	22540, 22541
Φαρμακείο Δελ.	22525
Φαρμακείο Κεφ/σου	41012
Ιατρείο Βασιλικού	41300
Ιατρείο Βησσανης	71366
Ιατρείο Κερασόβου	22112
Ιατρείο Κεφαλ/σου	41586
Ιατρείο Κτισμάτων	51201
Ιατρείο Πωγωνιανής	31203
Αστυνομία Δελ/κίου	22216
	22365
Αστυνομία Βησσανης	71243
Αστυνομία Καστανής	61270
Αστυνομία Κεφ/σου	41216
Αστυνομία Κτισμάτων	51292
Αστυνομία Πωγ/νής	31201
Έλεγχος Διαβατηρίων Καβαβιάς	51230
Τελωνείο Καβαβιάς	51210
Δασονομείο	22208
Φυλάκιο Καβαβιάς	51300
Φυλάκιο Δρυμάδων	31344

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ
Περιοδική Έκδοση για τους Πωγωνήσιους
ΕΔΡΑ: Πωγωνιανή
Ιδιοκτήτης-εκδότης-διευθυντής:
Κων. Χρ. Κωστούλας
Διευθύνσεις επικοινωνίας:
Πωγωνιανή (Τ.Κ. 44005), τηλ. 0657-31333
Ιωάννινα-Οπιλ. Πουτέτση 16 (Τ.Κ. 45332), τηλ. 0651-70485
ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ ΕΚΤΥΠΩΣΗ
«ΤΥΠΟΕΚΔΟΤΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ ΕΠΕ»
Πέραμα Ιωαννίνων
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

Η συντήρηση των δρόμων

Πρέπει να το σημειώσουμε πάλι ιδιαίτερα εδώ και ένα χρόνο παρατηρούμε στην επαρχία μια μεθοδευμένη συντήρηση του επαρχιακού δικτύου. Καθάρισμα των ρείθρων, διαπλάτυνση, κοπή δέντρων, βελτίωση ορατότητας και μπάλωμα των φθαρμένων τμημάτων ασφάλτου. Αξίζει πραγματι έπαινος στην αρμόδια υπηρεσία και στο προσωπικό που παρακολουθεί και εκτελεί αυτή τη δουλειά.

Μετά από δαπάνη πάνω από 60 εκατ. το νερό δεν τρέχει

Στο Μαυρόπουλο ξοδεύτηκαν πάνω από 60 εκατ. για να λυθεί το πρόβλημα ύδρευσης του χωριού και του Τελωνείου Κακαβιάς. Ε, μετά από τόσα έξοδα το νερό δεν τρέχει. Ούτε στην Κακαβιά έφτασε. Το γράφουμε μήπως βρεθεί κάποιος της νεοθεσμικής Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης να δηλώσει αρμόδιος!

ΝΕΑ ΤΗΣ ΒΗΣΣΑΝΗΣ

♦ Ολοκληρώθηκε η διαμόρφωση του χώρου στην είσοδο του χωριού με την εκτέλεση των έργων που προγραμματίστηκαν. Τα έργα χρηματοδοτήθηκαν από την Αδελφότητα και από οικονομική ενίσχυση τριών εκατομμυρίων του Βησσανιώτη επιχειρηματία κ. Δημ. Κωστάκη.

♦ Για το νερό έγιναν οι διαδικασίες για την σύνταξη μελέτης ολοκλήρωσης του δικτύου ύδρευσης. Πιστεύεται πως θα ξεπεραστούν οι οποιεσδήποτε δυσκολίες για την ολοκλήρωση του έργου.

♦ 25 ετεροδημότες Βησσανιώτες έφτασαν στη Βήσσανη για να γιορτάσουν στις 6 Δεκεμβρίου τον Άγιο Νικόλαο προστάτη του χωριού.

♦ Ετήσιο μνημόσυνο έγινε στη Βήσσανη στις 13 Ιανουαρίου της Ελένης Γούναρη μητρός του προέδρου της Αδελφότητας κ. Εμμ. Γούναρη.

Και δεύτερη δολοφονία στη Χαραυγή

Δολοφονημένος βρέθηκε στο σπίτι του του στο χωριό Χαραυγή, τις τελευταίες ημέρες του Δεκεμβρίου ο 83χρονος κτηνοτρόφος Μιχ. Γιάννος. Συγκεκριμένα ο νεκρός είχε βληθεί στον κρόταφο από πυροβόλο όπλο (πιθανόν καραμπίνα) στο σπίτι του όπου έμενε μόνος. Βρέθηκε από γείτονες που ανησύχησαν από την απουσία του.

Είχε θεωρηθεί ύποπτος για την —ανεξιχνίαστη μέχρι τώρα— δολοφονία της 64χρονης κτηνοτρόφου Βασ. Μποζιάρη το πτώμα της οποίας είχε βρεθεί στις 17 Νοεμβρίου έξω απο το χωριό. Ο Μιχ. Γιάννος ανακρίθηκε τότε αλλά αφέθηκε ελεύθερος! Ανακρίσεις και για το δεύτερο έγκλημα στη Χαραυγή ενεργεί το Αστυνομικό Τμήμα Δελβινακίου.

Το απορριματοφόρο

Τι γίνεται το απορριματοφόρο που αγοράστηκε τον

περασμένο χρόνο για την εξυπηρέτηση των αναγκών των χωριών της επαρχίας; Η διαχείρισή του καθώς και η χρησιμοποίησή του είναι θέμα που αφορά όχι μόνο στο Δελβινάκι αλλά και σε άλλα χωριά.

Το Δελβινάκι έχει την υποχρέωση να πάρει όλες τις πρωτοβουλίες που χρειάζονται για την καλύτερη αξιοποίηση του απορριματοφόρου όπως και να πρωτοστατήσει σε κάθε διαδικασία και ενέργεια για τα συναφή προβλήματα χωματερή, κάδοι, πρόγραμμα κυκλοφορίας και καθορισμός και κατανομή κόστους.

Η καθυστέρηση, οποιαδήποτε καθυστέρηση, έχει επιπτώσεις στην υγεία των κατοίκων και το περιβάλλον. Κι έρχεται το καλοκαίρι.

Οι Ρουψιώτες έκοψαν την πίττα

Ο Σύνδεσμος Ρουψιωτών Θεσσαλονίκης μαζεύτηκαν κι εφέτος στην φιλόξενη αίθουσα της Ηπειρωτικής Εστίας κι έκοψαν την βασιλόπιτα.

Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν σχεδόν όλοι οι Ρουψιώτες και φίλοι της Ρουψιάς και αντάλλαξαν ευχές για το νέο χρόνο σε μια φιλική και ζεστή ατμόσφαιρα.

Παιδεία χωρίς...εισιτήριο

Φαίνεται πως σιγά-σιγά η Επαρχία μας πρέπει να το χωνέψει πως είναι έξω από τα σύνορα. Και θα απευθυνθούμε σε εκείνους που σκούζουν και χτυπιούνται για τα σχολεία της μειονότητας στην Αλβανία και πουλάνε πατρίδα. Να μην αναφέρουμε φορείς, αρμόδιους, αρχές, εξουσία και τύπους. Θα αρχίσουμε ανάποδα το σχόλιό μας. Στο Ραντάτι, ένα χωριό 25 οικογενειών πίσω από τα σύνορα η Αλβανία έχει δάσκαλο και λειτουργεί σχολείο για ένα ελληνόπουλο που έμεινε ακόμη στο χωριό. Δεν το έκλεισε κι ας φωνάζουν μερικοί πως οι Αλβανοί κλείνουν σχολεία. Απ' εδώ, απ' τα σύνορα, στο Ελληνικό! Η Πολιτεία αρνήθηκε να καλύψει τα έξοδα μετακίνησης μαθητών από χωριά που δεν έχουν σχολείο στο Δελβινάκι. Έτσι προσαθούν να εξυπηρετηθούν μόνοι τους και με δικά τους έξοδα παιδιά από τέσσερα χωριά. Κτίσματα, Φαράγγι, Μαυρόπουλο και Νεοχώρι. Δεν προσθέτουμε τίποτε παραπάνω αρκούν αυτά για να απευθύνουμε παράκληση στο Νομάρχη. Ποιόν Νομάρχη; Ιωαννίνων ή Αγιυροκάστρου;

Διαρρήξεις σπιτιών στη Βήσσανη

Διαρρήξεις δύο σπιτιών και μιας αποθήκης έγιναν από άγνωστους στη Βήσσανη.

Συγκεκριμένα έγινε διάρρηξη στα σπίτια των παραθεριστών Βασ. Παΐσιου και Χρυσάνθης Δεληβαλιάρη (Μπέη) από τα οποία αφαιρέθηκαν διάφορες συσκευές, κυνηγετικό όπλο, εικόνες, σερβίτσια και άλλα είδη.

Οι δράστες παραμένουν άγνωστοι. Έρευνα έγινε από τις αστυνομικές αρχές χωρίς μέχρι σήμερα να εντοπιστούν οι δράστες.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΕΣ ΜΕ ΠΟΙΚΙΛΜΑ ΦΥΤΑ
ΣΤΗ ΣΤΟΛΗ ΑΛΙΚΟΣΙΜΗΜΑ
ΒΡΟΝΣΕ ΒΥΖΑΝΤΙΝΕΣ ΔΑΚΟΣΜΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΙΤΙ
SAR CREATIONS
Κατασκευές...
Καλλιόπη Σεφερλάς
Ευγενία Ευθυμιάδου (εκ πηρόπης)
Μακρυγιάννη 7 (κάτω από την Ακρόπολη) ΑΘΗΝΑ
Τηλ. 9242120

S.O.S. ΠΡΟΣ ΚΑΘΕ ΑΡΜΟΔΙΟ

ΠΩΓΩΝΙ: Τα χωριά των συνόρων αδειάζουν

ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ ΥΠΟΧΩΡΟΥΝ

➡ Καμία οργανωμένη προσπάθεια ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ-Καμιά φροντίδα της Πολιτείας-Η εγκατάλειψη από το κράτος έφερε την εγκατάλειψη από τους κατοίκους-Τα σύνορα ΑΦΥΛΑΚΤΑ-Αλωνίζουν οι Αλβανοί

Οι αριθμοί δίπλα στα χωριά δηλώνουν τον αριθμό των κατοίκων του Γενάρη 1996

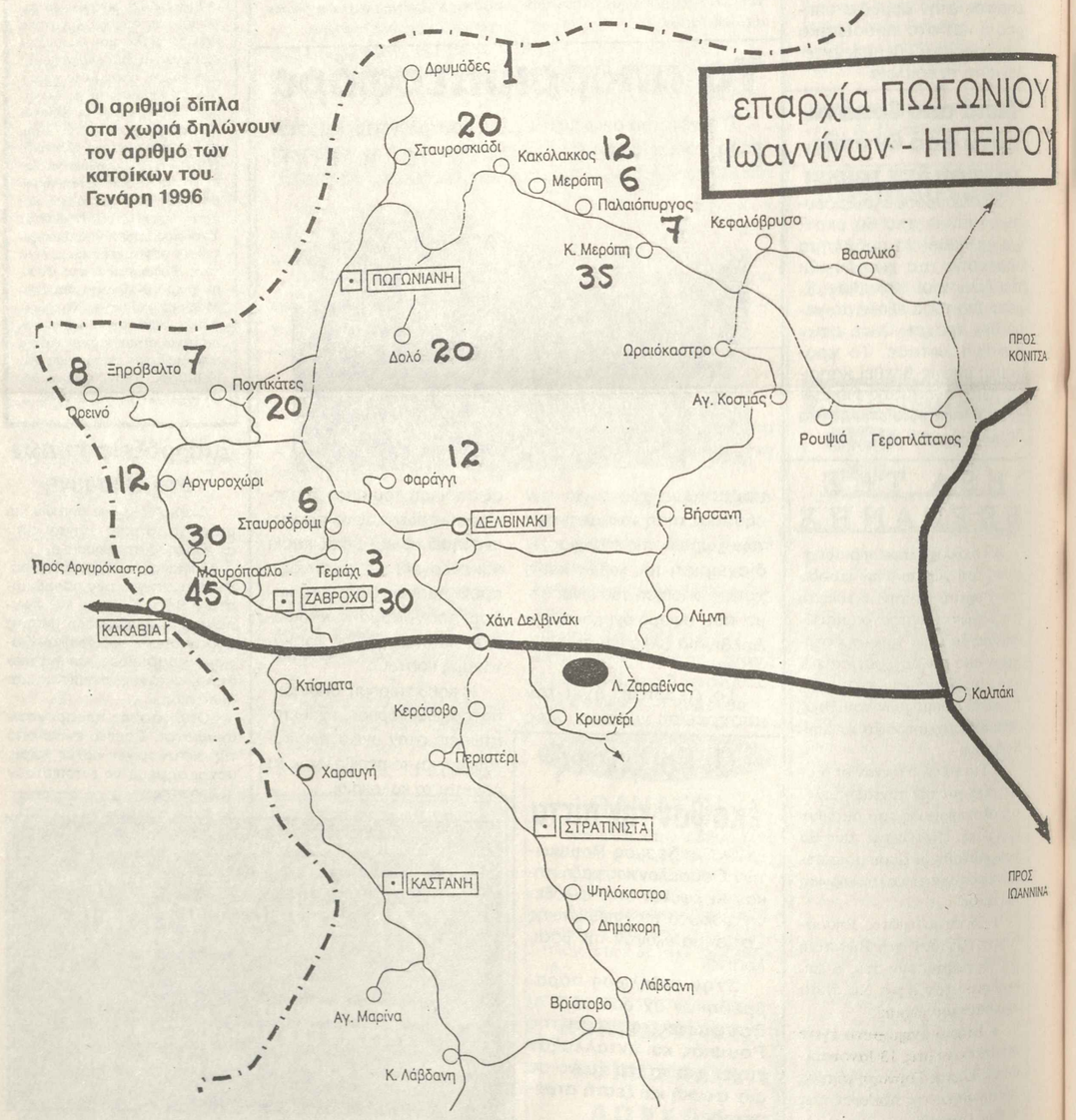

ΕΝΘΥΜΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΩΓΩΝΙΑΝΗ

Θα αφιερώσω μερικά ενθύμια του χωριού μου, Πωγωνιανής, για τα Χριστούγεννα και την Πρωτοχρονιά.

Μόλις τελειώναν οι δουλειές, θεριαμός, αλώνια, μάζεμα καλαμποκιού, ήρχετο ο Σεπτέμβριος και άρχιζε ο τρύγος. Τα παλαιά τα χρόνια, εγώ δεν τα έφτασα, τα αμπέλια ήταν στο Τούρβο (τοποθεσία). Εμάζευαν, τα πατούσαν και κουβαλούσαν τ' κρασιά στα κατσούμπια. Μετά τα αφήναν και είχαν κοντά στο χωριό. Μετά τον Νοέμβριο 8 των Ταξιαρχών άρχιζαν τα παντύρια. Τα μιαά σπίτια γιόρταζαν. Τα άλλα μιαά στις 12, στα Εισόδια της Θεοτόκου.

Εμείς στο σπίτι μου, παραμονή των Ταξιαρχών, εσφάζαμε δύο πρόβατα. Το ένα το κάναμε παστουρμά. Δεν είχε εκείνο τον καιρό ψυγεία. Το βράζαμε το κρέας, αφού το αλατίζαμε, το ριγανόναμε και το βάζαμε στα ίδιο το τσιάρι και το βγάζαμε μερικές φορές και αεριζόταν. Παραμονή των Χριστουγέννων πηγαίναμε στους μαχαλάδες στα σπίτια και λέγαμε τα κάλαντα. Είχαμε χωρίσει, εμείς τα παιδιά, το χωριό σε τρεις συνοικίες: τους Τσαρακατες (Καλαμάτα), τις Καλάτες (Κρήτη), το Τσιφλίκι (Ζούλι).

Εκάναμε πετροπόλεμο με τα παιδιά. Μας έδιναν στα σπίτια κουλούρια (κολανίνες) και στα σπίτια μας εκάναμε τα «Σπάργανα της Παναγίας» (αλαγγίτες). Βάζαμε μια μαύρη πέτρα, ίσια στη γωνία, στη φωτιά, έφχναν τη ζύμη και σκημπίζαν τα φύλλα και μετά ζαχαρη ή μέλι και καρύδια και ενένοιαν γλύκισμα.

Όταν έρχοναν η Πρωτοχρονιά, σφάζαμε κοτόπουλα και με το κομμένο λαρύγγι κάναμε το σταυρό στη πόρτα του σπιτιού μας. Εκάναμε κρασοπίτα και εβάζαμε το δώρο, χρυσό, ποιος θα είχαι ο τυχερός να το έβρει.

Έρχοναν και τα Θεοφάνεια. Είχαμε ένα τσαρακί εδίω. Στην Εκκλησία ανήμερα έβγαζαν τα εικονίσματα δημοτραία. Οι εκκλησιάζομενοι εκείνη τη μέρα αγοράζαν ένα εικόνισμα και ένας έπαιρνε το σταυρό και εγένετο κουμπάρος. Εγώ ήμουν μικρός, αυτό που σας λέγω... στα 1915 εώς το 1919, όπου εφύγα για την Κωνσταντινούπολη, επαίρνα τον Άγιο Δημήτριο. Και το 1923 σ' τόπο πλάσι στο χωριό μου, πανηγέυτηκα. Επί 8 χρόνια ήμουν εφτά τεσσένος με την Μαρία Λεών, Χατζηγιαννη. Πανηγεύτηκαν και πρέπελα νά πάρω σταυρό, νά γίνω κουμπάρος. Πολύ τα πόθουσα. Στην εκκλησία οπου κάθομουν στο πλάι μου κάθεται ο Κώστας Κούρος. Βγάζαν τυ σταυρό, λέω εγώ 200 δρχ., λέγει κάποιος 300 δρχ., λέω 400 και αυτός, λέει 500. Εγώ είχα σταμάσει από σπίτι μου διαφορά γλύκισματα και κατά. Ήτο το εθιμο. Κουμπαριέλης. Ενώ είχα σταμάσει από σπίτι μου διαφορά γλύκισματα και κατά. Ήτο το εθιμο. Ολοι οι άνδρες που βρίσκονταν στην εκκλησία επήγαναν να ευχηθούν στον κουμπαρό. Έτσι εμείνα χάθηκε η επιθυμία μου.

Μετά λίγες μέρες αργότερα, τον συναντά η μητέρα μου και του λέει: «Αχ, βρε κύριε Λεωνίδα, δεν άρεσες αγόρι, τον νιο μου! Θέλεν να γίνει κουμπάρος, και νά φύγει δια την Κωνσταντινούπολη». Η απάντηση του ήτο: «Κύρα Βασίλεινα, δεν ήξερα οπού ήθελε ο Δημήτρις σου. Ενώ κι αυτός ήτον εβάλε ο Κούρος». Αυτά τα δύο ήταν μαλωμένοι.

Και φύγα για την Κωνσταντινούπολη το 1924 τέλος και εκάθησα μέχρι το 1963. Μετά ήλθα στην Αθήνα. Κάθε κολοκαϊρι πηγαίνω στο χωριό 45 μέρες. Πήγα και φέτος. Αυτό το έθιμο το εχάσαν κάμει από πολλά χρόνια κάθεις και το πανηγύρι το Μαϊο στις 20 του μήνα στα γένεθλα της εκκλησίας μας. Τώρα το εταιαφέρανε φέτος και ενώ τους είπα —και στον κύριο Πρόεδρο— να μεταφέρουν αυτό το έθιμο της δημοτρασίας, εδιαφάτονταις, εταιμερικά χρήματα δια τις ανάγκες της εκκλησίας.

Αυτά γράφω και τους εκάρατα.

Αθήνα. Δημήτριος Βασιλείου Κόππας

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

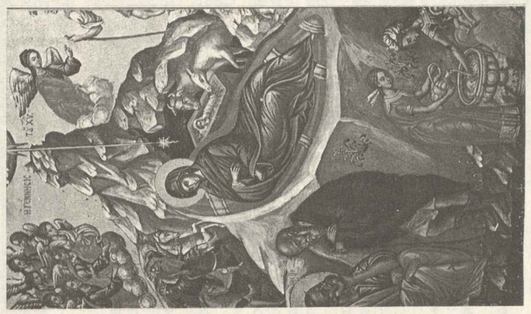

Χριστούγεννα στο Πωγώνι

Όπως και να το κάνουμε, μικροί και μεγάλοι, παιδιά και γεροντια αποθέτουμε στη μνήμη μας τα ψήγματα από τις Χριστουγεννιάτικες αναμνήσεις. Ο μικρός τα χθεσινά, τα περυσινά Χριστούγεννα. Οι μεγαλύτεροι με δυνατότητες μεγαλύτερης επιλογής. Δίσκολα ήεικολα, λυπηρά ή χαρούμενα τα Χριστούγεννα που είναι και οπτίσια γιορτή, κάθε χρόνο είναι και μια ευκαιρία ανάδρομής. Με την ειρήνη στο εσίκεντρο, με την προσωπή αφθονία στο τραπέζι, με την προσδοκία του νέου χρόνου, του καλύτερου, δένει την ζωή και μαζί με τον Χριστό ξαναγεννιέται η ελπίδα. «Και επί γης ειρήνη» μια αιώνια ευχή, άφθαστη και πάντα επίκαιρη. Ποιός δεν έχει αποθέσει σ' αυτό το μήνυμα την ελπίδα για το αύριο. Ποιός δεν έχει καταγράψει στη μνήμη του αυτά τα Χριστουγεννάτικα μηνύματα. Περμένοντας το καλύτερο. Έτσι κι αυτό το αφιέρωμα δεν μπορούσε παρά να έχει αναμνήσεις από κάτοικα Χριστούγεννα στα οποία καταγράφονται μαζί με την παράδοση, ιστορία και εικόνες από το Πωγώνι, και την ζωή των Πωγωνίων. Το προσφέρουμε στους αναγνώστες μας σε μορφή μικροού σχήματος για να αποτελέσουν μαζί με άλλα αφιερώματα που θα ακολουθήσουν ένα σώμα βιβλίου για τον εμπλουτισμό της «Πωγωνήσας βιβλιοθήκης». Για το εφόμενο αφιέρωμα συγκεντρώνεται υλικό για τους Πωγωνίσιους στην Πόλη και στην Αίγυπτο και για την μητρεία του 1940. Παρακαλούνται όσοι έχουν υλικό, φωτογραφίες ή κείμενα και επιθυμούν να συμπεριληφθούν στα αφιερώματα να τα στείλουν.

Ο εκδότης
Κων. Χρ. Κωστούλας

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΑΦΗΓΗΜΑ

Θανάση Δουρδούφη

Για τα Χριστουγεννιάτικα έθιμα των χωριών μας γράφτηκαν πολλά. Πως ρίχναμε αλάτι στη φωτιά για να μην κατέβουνε και μας μολύνουνε οι Καλικαντζαραίοι.

Πως κρατούσαμε στην άκρη μια κουφάλα για να ψήσουμε τις λαλαγκίτες που τις θεμώνιαζε σε ένα ταψί η Μάνα μας κι εμείς κρυφά τις κλέβαμε. Πως μας φέρνανε οι θειάκες μας τις κολιαντίνες. Και πως και πως που εμείς τα παιδιά, (για τήραξε που είμουνα κι εγώ κάποτε παιδί!!). Κι εμείς τα παιδιά, με τη φαντασία μας τα τυπώναμε στο μυαλό μας μεγαλωμένα.

Εγώ, θα μπορέσω άραγες να γράψω κάτι το αλλοιώτικο; Θα δούμε.

Ξέχωρα εγώ θυμούμαι που μια χρονιά ο Δεσπότης πούχε έδρα το χωριό μου, έδωσε εντολή στους παπάδες να το πούνε στην Εκκλησιά πως η λειτουργία για τη γέννηση του Χριστού, αντίς για τα μεσάνυχτα, θα γινότανε την άλλη μέρα το πρωί.

— Γιατί τόκανες αυτό Σεβασμιώτατε τούπανε οι Επίτροποι της Εκκλησίας μας που πήγανε στο σπίτι του και τον είδανε.

— Γιατί είμαι αδιάθετος. Αλλά και γιατί κανένα ιερό κείμενο δεν αναφέρει την ώρα της γεννήσεως, τους είπε.

— Και οι παραδόσεις μας; Δεν λογαριάζονται οι παραδόσεις μας; (κούτσα κούτσα μας έλεγε η Μάνα μας, ξεκίνησε ο Άγγελος Κυρίου από τα Ροσόλημα και στις δώδεκα το βράδυ θα φθάσει στο καμπαναριό της Εκκλησίας και θα χτυπήσει τις καμπάνες).

Και πείσμα το πείσμα στο τέλος γίνηκε και των δυονών. Κι ο Δεσπότης δεν άφησε τον ύπνο του και η λειτουργία γίνηκε τα μεσάνυχτα μοναχά με τους Παπάδες.

Άλλο περιστατικό που θυμούμαι είναι τούτο.

Ο παπούς μου τόχε πάρει συνήθεια να κοιμάται με τις κότες την παραμονή ώστε να μισοχόρτενε τον ύπνο και με το ντάγκ που θα κάνανε οι καμπάνες να ξεκινούσε για την Εκκλησία.

Κι εμείς νωρίς κοιμόμασταν αλλά έτυχε εκείνη τη χρονιά, αντάμα με τη Θεοτόκο, να γεννάει και η γίδα μας και χασομερήσαμε.

Οπότε, μπαίνοντας στο σπίτι με λίγο θόρυβο, νάτος στη σκάλα ο παπούς μου με τη νυχτικιά του και το κηροπήγιο.

— Γιατί μου το κάνατε αυτό μας λέει, να χτυπήσουν οι καμπάνες και να μη με ξυπνήσετε;

— Μας δεν εχτύπησαν ακόμα οι καμπάνες πατέρα του λέει η Μάνα μου.

— Αλού αλού αυτά και δεν με γελάτε. Εσείς επήγατε στην εκκλησιά σαν καλοί χριστιανοί και γυρίζετε.

— Δεν πήγαμε στην Εκκλησιά παπού, του λέμε τα παιδιά. Και για να πιστέψεις έλα να δεις τα καινούργια μας τα παπούτσια που είναι αφόρετα. Και με τα παπούτσια ο παπούς ησύχασε.

Τα μεσάνυχτα, νάτες οι καμπάνες κι ο παπούς μου απ' τους πρώτους στην Εκκλησία. Όλοι μας πήγαμε κείνο το βράδυ στην Εκκλησιά και μονάχα η μάνα μας έκατσε στο σπίτι

για να τοιμάσει το χαλί να μας περιμένει που θα γυρίζαμε. Στην Εκκλησιά ψιλούμπαρι του Γιανναγιούν Μπαρδίμη που γεροντάκι ήταν, βγήκε ιμπροστά στ' Μεσάνυχτα και είπε το «πάτερ ημών» και το «πιστεύω». Και γυρίζοντας είπε στον Γιώργη Κιαμπάνη, ξεμπαρδωμένο, τον ανεψιό του τον ταλαιπωρημένο με τη βέργα του. Και λίγο αυτοί οι δύο, λίγο τα αναμένα κεριά στα μανουάλια που ξεσηκώνανε την Εκκλησιά, λίγο ο τόλμη ο κόσμος και το θυμιατό που μοσχοκυλούσε, κι από πάνω κι ο Γιαννάκης Μιλιτάδης Μούτσιος που μπαινοβγαίνε στο ιερό, έκανε πως γεννάει, όλα αυτά με βοήθανε να ζωώσει κι αγρίεψε μου το φυλαμένο φόβο για τους πατάδες, τους Αγίους και τους πεβαιβούνε και να νιώσω γιάνιο κι ελπιστούνη για όλα και για όλους γύρω μου.

Στο γυρισμό, όλοι οι άντρες του χωριού χαιρετιόντανε αγαπεσά τους και ο πατέρας μου που τόχε πάει το χωί από τη Ρωσσία, τους χαιρετούσε και με τα δυό του χέρια και χοροπηδούσε.

Στο σπίτι ο παπούς μου πήγε να αλλάξει στο δωμάτιο του και ξανακατέβηκε. Ο πατέρας μου με τη μάνα μου φιλήθηκαν πίσω από την πόρτα, κι εμείς τα παιδιά, σπρωχνιάστανε με κοντά στο τζάκι και μπρίζιαρανε το φαί που ψυνίζε.

«Κότα πίτα του Γεώρη κόκορας του Αλωνάρη» λέμε στα χωριά μας αλλά για τα Χριστούγεννα δεν ίσχυε.

Είχε κάνει η μάνα μου σούπα με το μεγαλύτερο κόκορα που είχαμε που ο' ήπιαμε.

Το πρώτο πιάτο ειπε είναι για κείνους που δεν έχουν, και το υπόλοιπο για μας τους άλλους.

Μετά το φαί, ο παπούς μου ήβαλε να φύγει, κι μείς τα παιδιά τον τριγυρίσαμε και τούπαμε το μεβρίκι του αη' τα κάλαντα.

«Αφεντη μου αφεντούλη μου δεκα φορές αφέντη, δεκα φορές αφεβεντιές και πάλι αφέντη είσαι».

Κι όπως έκανε ο παπούς να φύγει μείς τα παιδιά τον ακολουθούσαμε, τον νεκρόσυρε και μεπικές στο πατωμάρι που τις φουφωμένες.

Μετά τον πατούν σηκώθηκαν για ύπνο και οι γονοί μας. Κι μείς τα παιδιά, ξαπλώναμε για ξεστάσια κοντά στο τζάκι, στο μυστρί. Κι όσο που ξεστάβηκαν οι πατούδες μας κι μείς τα ονειρατά μας ξηλιεμένα. Ξυ είδα πως τάκανε ο Μεγάλος πολυέλαιος της Μιδίας που είναι η Αγιατόλη και τρώγηξε προς της Εκκλησιάς μας, κατάφωτος, βγήκε σιγά σιγά από τη Μεσάνυχτα μου φέρνανε κι μείς σιγά σιγά κι μείς τα πιδιά, ξαπλώναμε κι μείς τα πιδιά τον τον τόπο μας. Κι μου φέρνανε κι μείς τα πιδιά, ξαπλώναμε κι μείς τα πιδιά

όπως ήταν χουρδός κι έκανε να πηδήξει, τα λουστρίνια του ανοίξανε και σκάσανε στα γέλια. Χορεύαμε με την κορδιά μας. Μεχρι που σκοτεινιάσε κι ήρθανε τα γίδια από τη βοσκή κι σπε ουμιαζεστήκαμε.

Και φωτιά. Μετά την ρώση μπρα τα Χριστούγεννα, ήβε η Δεύτερη και μετά την Δεύτερη η Τρίτη. Και τα τεμενέλοσπα και το ξεφάντωμα συνεχίστηκε. Όπως θα συνεχίσω κι εγώ το αφήγημά μου για να λιάνομα για το σπουδαιότερο. Αχοντες και σρχόμενοι δεν υπήρχαν κείνα τα χρόνια στα χωριά μας, αλλα πλούσιοι και φτωχοί υπήρχαν που δεν τους εφάβανε το πρώτο πιάτο της Μάτανς μου.

— Χίου πολύ Αγάπα μου. Θα μας κλείσει. Ένε η Κατεφίνα του Βάγια πούββε παραμυνή τη των Χριστουγέννων μένα σκοίνι στην πλάτη σπίτι μας.

— Θα μας κλείσει Κατεφίνα της ένε η Μάνα μου.

— Ξμείς Αγάπα μου. Λίγο πολύ την εχουμε την ουνδρομή μας και θα ξπιερώσουμε. Αλλά η μάνα Νπούβρ δεν εχει ούτε ένα κουτσουρο για η φωτιά. Ελα, δώσε, π εχεις;

Κι αυτό το πρόμα γνώτανε α' όλο το Χωριό κι ολόκληρο το χειμώνα που κλειγιόμασταν. Αλλά μη τάχα ήτανε ειπίδεη και υπομπρόνε κι αυτά— ή ήτανε πραγματική λαστάρα των αγβρώπων γι' αγάπη και κοινωνικότητα; Ξμείς τα παιδιά, χωρίς καθόλου σεβασμό γι' αυτούς τους μεγάλους μου ένε, κλείσαμε τα μάτια μας κι τα αφήσαμε τα μυαλά μας ελεύθερα. Ο Γιάνκος μας ήτανε ένας μικρός μαυρομάτης, μ' ένα κεφάλι σγουρό σαν τα μαλλιά μου

ρότερα. Αν δεν βιοκότανε λίγο κρέας για το κιλάου τα κόκκαλα σούπα και το ψαχνό κεφτέδες —ήταν το φαι της προπληρωνής των παιδιών— βαφιανάγανε με τα μακαρόνια που ψιλάγαν σπίτι μήνες, ένα ποπόπιο. Θα διαλέγαγαν, για την ημέρα που ξημέρωνε όλα. Τα τρία τ' αυγά, το κομπάκι το πυρ που είχε φυλάει κάποιος φίλος, το λίγο βούτυρο που είχε μείνει στο βαζάκι. Θα γινόταν ένα φαγητό «περίφημο» γιατί τόμενε η ίδια η νοικοκυρά στο φούρνο του σπιτιού και θα τ' φρόντιζε καλύτερα.

Ας είναι φως. Πιο κάλα βάζγατ να βλέκοτταν κρέας, γιατί έχουν πολύ καιρό να το βάλουνε στο στόμα τους και το πιθήναν όλοι πολύ.

Ξύρα τέσσερις.

Στη μαρμαρένια σκάλα ανεβαίνοντα τ' άτοια βήματα του πατέρα και πρώτο να χτυπήσει το κουδούνι πεπείτει ο μικρότερος για να πάει να φτάξει την πόρτα. Ολούν τα μάτια κοφφώνοντι στο κεφάι του. Μα ήτανε δυστυχώς σδειανά.

Κανένας δεν μίλησε, κανένας δεν ρώτησε τίποε τίποτα. Τον είδαμε είτι κουρασμένο είτι καταββλημένο, που του λυπήθηκαμε.

Ούτε κι αυτός είπε τίποτα.

Άκομα κι αυτοί οι μικρότεροι.

Εβγάλε ανόρεχτο το κοπελάκο του και το παλτωφόρι του κι εφίλησε από την κοψιά στον κανένα, κάνοντας ένα μορφάρι από τη δυσκολιά π' εβγάζαν τα κομπάκια κοιτάνε τον κύριο.

Πήρε κατόπι το βιβλίο που βρέφηκε εκεί μπροστά του, σαν νάθελε να διαβάσει. Μα του πήραν σύντομα τον τύπο κάποιοι φίλοι τον πρόσοχο του. Εκείν' η βοηθήσαρα των παιδιών τον θεόχωρουνε περισσότερο. Και θα μπορούσε βπ' αυτό πάλι τον απολύρωσή του, είπε ύστερ' από λίγη σκέψη γυναίκα του:

— Δεν φτάνεις Μιαρία, γι' αυτό κι εγώ σκεφτόμουν κάτι σκέτο γυαλό· Μαζί βρίσκοντα γυαλί κάτοτη κρύπτη φαΐ κι κοπιάνα λιγοστά κομμάτια.

Τα μόνα των-μικρότερων ατοφάψαν και δεν πρόφθασαν να φτερωθούν κι αλλοιώς κι τη κόρη τους, γιατί εκείνη η σιγή κυβιλίστανε στο κοιμόμενη πόρτα. Ο κωστάκης φωνάζοντα ότι κάποιος φιλικός σπίτι κρύβε, ένπρε από το πιατέκάκι, το κλουνιμένο δίφραγγο γκο κι ετήνε να το δώσει.

Μα φτήκαμε κάποιον γνωστο του σπίτιου, που κρατούσε ένα μεγάλο πακέτο.

— Ζυε εφέρα λίγο κρέας για σήμερα. Το πήρα από κάποιον, φίλικός, και δεν ξέρω αν θενήσετε να το κρατήσετε.

— «Λίγο κρέας... αν θελήσουν να το κρατήσουν.μα τι λέει αυτός ο αγράμπελος» σκέφτηκαν τα δυο μικρότερα, κι είχεν αγάν τα μάτια νάν τ' αποβέσουν.

Το δεματάκι ανοίχτηκε με μεγάλη ευχαρίστηση. Στο χαρτί ήτανε τυλιγμένο ένα θαυμάσιο μπουτάκι χοιρινό.

Όλοι ύστερα από την πρώτη ματιά που τ' έρριξαν φαίνεται σαν να δίνουν μέσα τους την απάντηση.

— Μα είναι να ρωτάς τέτοια πράγματα φίλε μας; Να μην κρατήσουμε τέτοιο λουκούμι, που κοντεύουν να συμπληρωθούν τώρα τρεις μήνες από τότε που μαγειρέψαμε εκείνο το κόκκαλο της γριάς γελάδας.

Η νοικοκυρά μάλιστα προτού δοθεί η απάντηση είχε αρχίσει να λογαριάζει με το νου της ποιό κομμάτι θα 'βαζαν βραστό κι από που θα 'κανε κοκκινιστό π' άρεγε τ' αντρός της.

Το ίδιο και τα παιδιά. Τριγυρίζοντας το ταψάκι ανυπομονούν να φύγει ο ξένος για να πουν πως θέλει το καθένα τους να μαγειρευτεί.

Ο Κωστάκης τόθελε στο φούρνο με πατάτες, ο Αλέκος προτιμούσε σούπα και κεφτέδες, η Ελενίτσα κοκκινιστό της κατσαρόλας με πατάτες τηγανιτές.

Τι τυχεροί ήταν αυτοί. Χωρίς να το λογαριάζει κανένας, χωρίς να το περιμένει.

Σ' αυτό επάνω ρώτησε ο πατέρας.

— Πόσες οκάδες είναι;

— Τρεις και μισή.

— Προς πόσα; ρώτησε δειλά

— Χίλιες την οκά.

Αστροπελέκι έπεσε και τα διέλυσε όλα. Ο λογαριασμός γένικε αμέσως και η απόφαση βγήκε με την ίδια γρηγοράδα.

— Δεν τρώεται...

Ο Κωστάκης παρεξήγησε, ο καΰμένος την απάντηση. Την πήρε για λάθος ή αστείο του πατέρα του και νόμισε ότι μπορούσε να πει κι αυτός τη γνώμη του.

— Τούτο καλέ μπαμπά, δεν τρώεται;

Μια αυστηρή ματιά του πατέρα του τον έκανε να συμμαζευθεί.

— Σ' ευχαριστώ, λέει ο πατέρας στον ξένο, μα δεν μπορώ να το κρατήσω...όλο...αν ήταν δυνατό να μ' έκοβες μόνο καμμιά οκά.

— Αν ήταν δικό μου ευχαρίστως· μα αυτός που μου τόδωσε θέλει να του το πουλήσω έτσι κατά πως είναι.

— Όπως θέλεις...Ελενίτσα! Τύλιξε ξανά το κρέας στο χαρτί για να το πάρει ο κύριος.

Έξι ζευγάρια μάτια σηκώνονται καταπάνω του ερωτηματικά. Κανένας δεν θέλει να πιστέψει στ' αυτιά του, γιατί ποτές ως τότες δεν είχε φανεί τσιγγούνης. Η Ελενίτσα στέκει διστακτικά, σαν να θέλει επιβεβαίωση της παραγγελίας.

— Εμπρός. Τι κάθεσαι;

Το κρέας τυλίγεται ανόρεχτα στο χαρτί. Ενα ζευγάρι μάτια —της νοικοκυράς— που παρακλουθούν φαίνονται να υγραίνονται. Τον άντρα της που το βλέπει, κάτι τον πνίγει. Μα σ' αφήνει κι αυτή η διαβολοβρώμα της σόμπας...τα στόματα κλείνουν σφικτά.

Το κουδούνι της πόρτας ξαναχτυπάει.

Είναι ένας τραυματίας που ζητάει «μια μικρή βοήθεια». Είναι δύο μέρες που βγήκε από το νοσοκομείο και η πατρίδα του είναι μακριά.

Μόλις είχε προφτάσει να αποτραβηχτεί από την πόρτα και μια γριά με τ' ορφανό εγγονάκι της, παρακαλάει με κομμένη ανάσα, για ένα ψίχουλο ψωμί.

— Έχω δυο μέρες νηστική, και τούτο όλο κλαίει...Τι να το κάμω.

— Κι εμείς πρόσφυγες είμαστε την πληροφορεί μια ξεραγκιανή μεσόκοπη γυναίκα που μουσκεμένη από τη βροχή, είχε ανέβει κατόπι της για τον ίδιο σκοπό κρατώντας τυλιγμένο σε κάτι κουρέλια, ένα μικρό. Ούτε ψωμί, ούτε φωτιά, μέσα σε εκείνη την αποθήκη που μας βάλανε...Κι ο Νικάκης μου είναι δυστυχία μου κρυωμένος και...Δεν ακούγονται

του χωριού, το άκριτο νερό. Θα πας, και θα γυρίσης, χωρίς να μιλήσεις σε κανέναν. (Ακριβώς έτσι, όπως το κάνει ο κάθε κληρικός, που πηγαίνει σε σπίτι να μεταλάβει έναν βαρειά ασθενή, και δεν ομιλή στο δρόμο σε κανέναν). Επίσης το πρωί, μόλις χάραζε, μας έστελναν στο σπίτι καλής νοικοκυράς, και την φωνάζαμε στο όνομά της, και μόλις έβγαινε έξω, και την βλέπαμε, ως πρώτον άνθρωπο στην πρώτη μέρα της Πρωτοχρονιάς, θα είχαμε κι εμείς πλούσια χρονιά. Γι' αυτό κι έμεινε —συνηθίζεται— να το λένε μερικοί «α, α, εσένα είδα πρωί πρωί, θα μου πάει καλή ή κακή η ημέρα». Τα Θεοφάνεια σε πολλά χωριά του Πωγωνίου, στο τέλος της Θείας Λειτουργίας, τον αγιασμό στο Ναό τον έβγαζαν σε πλειοδοτική δημοπρασία, σε χρήματα ή με είδος σιτάρι ή καλαμπόκι. Σ' ένα χωριό που υπηρέτησα επτά χρόνια, αυτή τη θρησκευτική πλειοδοσία την άρχιζε ο παπάς, κι ακολουθούσε δραματική τελετουργία.

ΠΑΠΑΣ: Δίνω εγώ 100 δραχμές να γίνει ο αγιασμός μέσα στο ναό.

ΚΑΠΟΙΟΣ: Εγώ 150 να γίνει στο προαύλιο

ΑΛΛΟΣ: 200 να γίνει στη βρύση. (Το εκκλησίασμα κατευθύνεται προς τη βρύση, και σε απόσταση 30 μέτρων από το ναό). Εξω όμως είχε 30 περίπου πόντους χιόνι.

ΠΟΛΛΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ: Εμείς δίνουμε 100 οκάδες σιτάρι να γίνει μέσα στην Εκκλησία. (Το εκκλησίασμα γυρίζει μέσα στο ναό, και πριν μπει).

ΔΥΟ ΝΕΟΙ: Εμείς δίνουμε 600 δραχμές να γίνει στο εικόνισμα της Παναγίας (300 μέτρα μακρυά).

Μετά την προσφορά αυτή, που ήταν και η τελευταία επήγαμε —όχι όλοι— περπατώντας πάνω στο χιόνι, και κάναμε τον αγιασμό στο εικόνισμα. Άλλοι αγιάστηκαν, άλλοι ξεπαγιάστηκαν! Σε άλλα πάλι χωριά έβγαζαν τον Τίμιο Σταυρό, ή τις εικόνες, σε πλειοδοτική δημοπρασία μέσα στο Ναό την ίδια ημέρα. Ήταν ένα παλαιό έθιμο κι αυτό, ώστε, οι χριστιανοί έδειχναν την πίστη τους, αλλά και ο ναός μάζευε χρήματα για τις ανάγκες του.

Με τις υποδείξεις του Μητροπολίτη μας μακαριστού και αείμνηστου ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΥ, άλλαξε η μέθοδος αυτή και γίνεται σωπηρώς το εξής: Τα χρήματα που διαθέτει ο καθένας για κάθε άγιο, τα βάζει σε φάκελο, και το δίνει στον εκκλησιαστικό ταμία, χωρίς να ξέρει κανείς πόσο ποσό χρημάτων έχει βάλει, παρά μόνον ο ίδιος, και η εκκλησιαστική επιτροπή, όταν βέβαια ανοίξει τον φάκελλο.

Παπά-Χρήστος Μάτσιας
Συνταξιούχος

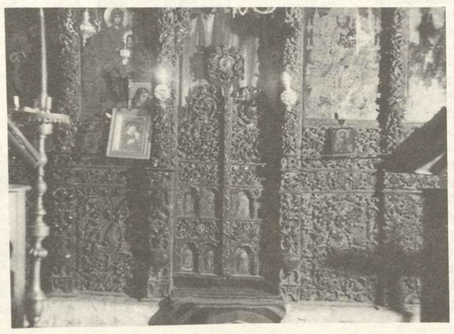

ΛΑΚΗΣ ΙΙΟΛΑΚΗΣ

1940-Η ουμπία. Χριστούγεννα στο πέλαγος

Παραλιωνή της μάχης της Μπούνιά ακούμε τις βροντές από τη συγκρούσεις νοτιοανατολικά μας, σπίτι πεφοκές Χάνι-Δελβινό-Κεδάμπορο. Και παρακολουθούμε τις μετακινήσεις των πλοίων και πλοίων Αδιάντζων που υποχωρούσαν στο βρόμο της Μπουνιάς απεναντί μας προς το κάμπο του κάμπου (Χάνι-Φοκατσέλη-φυλάκιο του Σκίπη).

Βαριά φορτιάνα πετούσαν νύχτα στη γραμμή Αρνιρόκορπο-Γλυνέβε. Αλλά κάποτε ειδάμε πάνω μας να εφχοτται και κυμιά δεκαριά σπιλάνα με ελλάνικα εθνόνιμα που άρχισαν να πολυβολούν και να δεχοτται πυρά από τους πρόνοιες. Μάλλον ήταν αναγνωριστικά γιατί δεν ακοριπτικαν ούτοιμα κι εφύγαν.

Στις 21 Νοεμβρίου το απογεσιμερο, ήταν εφτάσαν στο χωριό και μας μάζεψαν όλους στο μεσοχώρι κάτω από το σχολείο. Με λίγες εξηγήσεις που σχετίζονται με επικείμενες μάχες και τον κίνδυνο ν' βομβαρδιστεί το χωριό μας ζήτησαν να τους ακολουθήσουμε για λόγους ασφάλειας, χωρίς να πάρουμε πολλά πράγματα μαζί μας «γιατί δεν θα τα χρειαζόμασταν».

Ετσι ξεκινήσαμε γυναικόπαιδα και γεροντιά, στο δρόμο μου διέσχιζε τον κάμπο προς το συνοικιακό χωριό Δάκιο. Σε μια στιγμή είχαμε φτάσει, ο ένας πίσω από τον άλλο, οι μεγάλοι κρατώντας τα παιδιά σφιχτά κοντά τους. Η ουρά μας μεγάλωνε κάθε λεπτό. Μόλις φτάσαμε στο χωριό μας, μας μάζεψαν σε μια μεγάλη αποθήκη. Η ατμόσφαιρα ήταν βαρειά. Κάποιοι κλαίγανε. Κάποιοι μιλούσαν σιγανά. Κάποιοι κοιτούσαν σκυφτοί τα πατώματα. Ο κόσμος μας ήταν πολύ λιγοστός. Ο κόσμος μας ήταν πολύ λιγοστός. Ο κόσμος μας ήταν πολύ λιγοστός

ΑΤΥΠΗ ΜΕΡΙΚΗ ΑΠΟΓΡΑΦΗ - ΓΕΝΑΡΗΣ 1996

Δρυμάδες κάτοικος 1, Κακόλακκος 12, Μερόπη 6, Παλαιόπυργος 7, Κ. Μερόπη 38, Δολό 20, Σταυροσκιάδι 20, Ορεινό 8, Ξηρόβαλτο 7, Ποντικάτες 20, Τεριάχι 3, Σταυροδρόμι 6, Φαράγγι 12, Αργυροχώρι 12, Μαυρόπουλο 45, Ζάβροχο 35, Χρυσόδουλη 30, Περιστέρι 3...

Δρυμάδες κάτοικος 1

Η «ΡΩ» του Πωγωνίου

Ένας συνταξιούχος δάσκαλος ο Σπ. Μπάκος μ' ένα σκυλί κι ένα τουφέκι σημειώνει τη ζωή στο χωριό. Και τα ελληνικά σύνορα.

Τα σύνορα αδειάζουν και υποχωρούν

Ας μη κλείνουμε τα μάτια. Ας μη χούμε με την ανάμνηση κάποιων ευχάριστων στιγμών του καλοκαιριού και των πανηγυριών. Η πραγματικότητα είναι καταλυτική. Τα χωριά αδειάζουν! Ο χειμώνας δίνει το μέτρο της πραγματικότητας και οι ελάχιστοι και σε πολλά χωριά κάτω της δεκάδας κάτοικοι δεν μπορούν ούτε τη φύλαξη των σπιτιών τους να εγγυηθούν. Ο μύθος των ακριτών κατοίκων, φρουρών των συνόρων τελείωσε. Μπορεί και σ' άλλα χωριά σε άλλες περιοχές της χώρας να αδειάζουν. Στο Πωγώνι όμως και σε όλη την οροθετική γραμμή το γεγονός έχει άλλη διάσταση. Άδεια χωριά στα σύνορα σημαίνει άδεια σύνορα, σημαίνει υποχώρηση των συνόρων. Και αυτό έχει την προφανή σημασία τόσο για την περιγραφή των ορίων του κράτους όσο και για το φρόνιμα του πέραν των συνόρων Ελληνισμού για τον οποίο τόσο θόρυβος και μεγάλο «πανηγύρι» έγινε τελευταία στη Θεσσαλονίκη.

Τα χωριά αδειάζουν και τα σύνορα υποχωρούν. Μια δειγματοληπτική απογραφή των ημερών του Γενάρη δείχνει το μέγεθος του προβλήματος. Χωριά με αριθμό κατοίκων κάτω των 10. Και χωριά με λίγους κατοίκους πάνω από δέκα. Δρυμάδες κάτοικος ένας. Όλα τα αναφερόμενα χωριά στερούνται σχολείου. Η εικόνα είναι αποκαρδιωτική. Είναι τραγική. Και είναι κακός σύμβουλος για τα πέραν των συνόρων χωριά της ελληνικής μειονότητας στην Αλβανία στους κατοίκους των οποίων η Ελλάδα συνιστά «ένα μείνουν στις πατρογονικές εστίες». Η Πολιτεία αδιαφορεί να πάρει μέτρα. Και τα κουδούλια από τα διάφορα προγράμματα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων που σχεδιάστηκαν για τέτοιες «πεθαμένες» περιοχές (ΜΟΠ, INTERREG, LEADER, FARE κ.λπ.) λειτουργούνται προς όφελος των ισχυρών που μπορούν να πιέζουν με ψήφους και πελατειακές σχέσεις.

Πρόκειται για σοβαρό εθνικό θέμα. Τα σύνορα γίνονται ακαθόριστα. Οι Αλβανοί απωνίζουν τον τόπο και οι πάσης φύσεως παθροεισεργούντες κυκλοφορούν ανενόχλητοι. Αν υπάρχουν αρμόδιοι και υπεύθυνοι ας δουν το θέμα. Τουλάχιστον κάποιος πρέπει να παραδώσει τα κλειδιά των συνόρων. SOS.

Που είναι τα σύνορα;

ΦΩΝΗ ΑΠΟΓΝΩΣΗΣ

Προς
την Διεύθυνση της εφημερίδος Φωνή του Πωγωνίου

Κύριε Διευθυντά

με το γράμμα αυτό έρχομαι 1ον να σας ευχηθώ χρόνια πολλά και κάθε ποθητόν στον καινούργιο χρόνο '96 και 2ον να σας παρακαλέσω όπως μου γράψετε εις τις στήλες της εφημερίδος σας αυτές τις ευχαριστίες μου εις τους βουλευτάς του Νομού μας καθ' ότι ούτε διευθύνσεις έχω αλλά ούτε και φράγκα για γραμματόσημα, να τους στείλω γράμματα.

Ευχαριστούμε τους βουλευτές του Νομού μας ανεξαιρέτως κόματος, δια την επίσκεψή τους στα χωριά μας τις άγιες ημέρες των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς και να δουν από κοντά πως την βγάζουν τα περήφανα γηρατειά τρίτης και τέταρτης ηλικίας με 25.000 δραχμές σύνταξη το μήνα, το μόνο έσοδο που έχουμε γιατί τα χωριά μας είναι ορεινά και άγονα που τον χειμώνα η πενιχρή σύνταξη για θέρμανση, ΔΕΗ και τηλέφωνο πατσίζει. Το τηλέφωνο είναι η παρηγοριά μας και η επικοινωνία μας εμάς των λίγων που μένουμε στα χωριά. Ευτυχώς που δεν έχουμε ανάγκη πολύ φαγητό γιατί το στομάχι μας εκόλησε με την σπονδυλική στήλη. Όσους βοηθούν τα παιδιά τους κάπως την κουτσοβγάζουν οι δε άλλοι κλάψτα χαράλαμπε. Το κράτος επιβάλλεται να πριμοδοτήση αυτούς τους λίγους που μένουν το χειμώνα στα χωριά εάν έχουν δικαίωμα ζωής. Εάν όχι, να βάλει ένα μεγάλο ανατρεπόμενο και να μας αδειάσει στον Κουβαρά μιας και εκεί διαθέτη χρήματα. Να γράψει και η Ιστορία. Στον Ο.Γ.Α. το κράτος εμάζεψε όλον του κόσμου επαγγελματίες παρίληκες όλους όσους δεν έχουν αλλού ασφάλιση και ιδιαίτερα γυναίκες και μαζί με αυτούς τιμωρούνται και οι πραγματικοί αγρότες.

Από Κακόλακκο Ιωαννίνων
Θεμιστοκλής Κιτσανός

Η ψευδαίσθηση μιας απογραφής (1991)

Και τ' Μάρτη του 1991 που έγινε απογραφή του πληθυσμού οι δείκτες ήταν απελπιστικό. Και τότε, όπως και σε προηγούμενες απογραφές, έτρεξαν πολλοί καταγόμενοι από τα χωριά μας να απογραφούν στα χωριά τους.

Να δείξουν δύναμη! Να γεμίσουν αριθμούς οι πίνακες για να παίρνει η κάθε κοινότητα κάποιες ενισχύσεις ανάλογες με το ψυχόμετρο για την συντήρηση κάποιων κοινωφελών έργων.

Και κάθε φορά ξεπερνούσαμε το πρόβλημα. Και δημιουργήθηκε η ψευδαίσθηση απ' αυτή την βιασμένη απογραφή πως τα χωριά έχουν κατοίκους. Και το κράτος έκανε πως δεν καταλάβαινε και σκέπαζε το πρόβλημα κάτω από την αδιαφορία.

Τώρα τα ψέμματα και οι ψευδαισθήσεις τελείωσαν. Ας δούμε το πρόβλημα κατάματα. Όλοι. Και μείς. Και πρώτα απ' όλους η πολιτεία για να πάρει τα δραστικά μέτρα που χρειάζονται. Ο αγώνας προ των συνόρων.

ΠΩΓΩΝΙ: Κοινότητες 31 - Δημοτικά Σχολεία 5
Δελβινάκι: 37 - Πωγωνιανή 38 - Κεφαλόβρυσο 54 -
Βήσσανη 8 - Βασιλικό 6. Πολλά Βορειοηπειρωτόπουλα

δικοί μας στην προέλασή τους, κι έτσι επέστρεψαν στα χωριά τους.

Εμείς φτάσαμε στο Αργυρόκαστρο όπου μας έβαλαν να ξενυχτήσουμε σε μια άδεια αίθουσα κινηματογράφου. Ήμασταν ένας λιγότερο, αφού μια πλκωμένη στρώμνεν στην καρότσα του φορτηγού δεν αντέξε.

Την επομένη συνεχίσαμε τη διαδρομή βορειοδυτικά ως την κωμόπολη Φιέρι, όπου μας έβαλαν σ' ένα στρατιωτικό περιφραγμένο με συρματόπλεγμα. Μοιραστήκαμε στα δωμάτια, σ' ένα διόροφο οίκημα, που τα πατώματα πλακόστρωτα είχαν στις γωνίες τους πολύ στρώμα από ακύρο για κρεβάτια. Εκεί περάσαμε αχεδόν μήνα.

Μας τάΐζαν από το στρατωτικό συσσίτιο που ήταν συνήθως σούπα από χοντρά ζυμαρικά, με ζωικό λίπος από πάνω. Δεν το χωνεύαμε και μας έπιανε ευκοίλια. Το χειρότερο εκεί και που προέρχονταν από τα ακύρα πάνω στα οποία πριν από μας είχαν περάσει στρατιώτες. Οι Ιταλοί όμως δεν ήταν κακοί. Μας επέτρεπαν να βρίσκουμε τα εαύτουλά μας μέσα σε μεγάλα κονσερβοκούτια στις φωτιές του συσσιτίου και μας αφήναν να βγαίνουμε σε κοντινές αποστάσεις από το στρατόπεδο. Μια μέρα έστησαν εκτελεμένες ντουζίερες με ζεστό νερό κάτω από τέντες και περάσαμε όλοι να πλυθούμε.

«Όλοι», δεν ήμασταν μόνο οι γνωστοί από τα νύφω χωριά μας Ιερίχι, Ποντικάτες, Ξηρόβαλτο, Ορεινό κ.λπ. Στο Φιέρι συναντήσαμε σαν κι εμείς κόσμο και από τα χωριά της Κόνιτσας. Τις πρώτες μέρες ακούσμε το «βόμβο» του πολέμου απομακρά και αβεβαιλένα πίσω μας. Όσο περνούσαν όμως οι μέρες, οι βροντές γίνονταν όλο και πιο εντονες. Ετσι ξαφνικά μια μέρα μας συγκεντρώσαν και μας μετέφεραν στο κοντινό λιμάνι του Αυλώνα για να μας επιβιβάσουν σ' ένα πλοίο της γραμμής Βρινδίσι.

Μας τοποθέτησαν χαμηλά μέσα στο κεντρικό αμπάρι του πλοίου σπρωγματόδα όλους μαζί. Περάσαμε οκτώ μέρες χωρίς να βλέπουμε ήλιο, εκτός από τις φορές που ανεβαίναμε στις τουαλέτες που βρίσκονταν στο κατάστρωμα. Δεν καταλάβαναμε γιατί αργοπορούσαμε στο λιμάνι. Αργότερα στην επιστροφή μας στην Ελλάδα, μάθαμε ότι οι Ελληνες είχαν φθάσει ως το Τεπελένι δίπλα μας. Κι ότι όλο εκείνο τον καιρό, στο Φιέρι και στο πλοίο, οι Ιταλοί με τις αντιπθέσεις τους ήλπιζαν να απωθήσουν τους Ελληνες και να ξαναεκαστήσουν στην Ελλάδα, απόπε θα μας ξαναφέρναν.

Μέσα στο πλοίο, λοιπόν, που περιστρεφόταν χύφω από την σκυρά του, στ' ανοιχτά του Αυλώνα, περάσαμε χωρίς να το νοιώσουμε το Χριστούγεννα του πολέμου 1940.

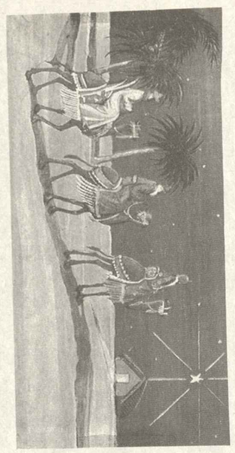

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ 1941

Απόκμια της παραμονής των Χριστουγέννων.

Καιρός ελεεινός. Ένα διαβλεμένο χιονόνερο που περνιάζει ως τα κόκκαλα. Η μικρή σάρμπα στα χαμηλά αναψκέται να ζεσταίνει το μεγάλο χωλ, κάνοντας περισσότερο κάπι κομμάτια κουρέλια που τάχανε αβεσέει από ένα παλιοστρώμα, παρά ξύλα, που, καθώς ήταν χλωρά, έτρεπε να βράσουν πρώτα.

Ήταν επόμενη αυτή του Αλέκου, ενός αγοριού δεκα-εντεκα χρονών που ηθελε ν' ανακατεύεται σ' όλα του σπιτιού.

— Μαμά, να μη τα πετάξουμε από κάρο τα κουρέλια...

— Γιατί παιδί μου;

— Τα κάμε σπη σάμπα και ζεσταίνομαστε ή τα μετοχειρίζομαστε για προσάναμμα.

— Μπαα!

— Αμ τι; Τα ξύλα έχουν τριάντα δραχμές την οκά, και τα προσαναμματα ποιός ξέρει πόσα.

Την ιδέα την βρίσκει η μητέρα του καλή, μόλα ταύτα του λέει:

— Θα βρωμάσει άμιας μ' αυτά, παιδάκι μου, όλο το σπίτι.

— Έννοια σου, μαμά, και το κανονίζω εγώ αυτό.

Μα, παρά τη διαβεβαίωση αυτή, η βαρειά μυρωδιά του μαλλιού δεν απελπίζει τον Αλέκο, ούτε κι οι άλλοι λένε τίποτε. Τον αφήνουν να κάνει τη δουλειά του. Λογαριάζοντας βέβαια ότι είναι προτιμότερη αυτή η δυωδία από το κρύο που θανατώβαν αλλοιώς, ή από το κάψιμο τόσων λεφτών, που χρειάζονταν να ξύλα. Οπωσδήποτε αυτή η βάφμα έχει εξαφανίσει και το τελευταίο αχνάρι της διαθέσεως που μπορούσε ίσως νάχει κάποια απ' όλες εκείνες τις ψυχές, που ήταν μαζεμένες εκεί στο χωλ.

Στα χαμένα κρατούνε όλοι τους βιβλίο ή περιοδικό ή εφημερίδα, κι έχουν τα μάτια τους καρφωμένα σ' αυτά. Ο νους τους βρίσκεται αλλού.

Που τέτοια μέρα πέρυσι!

Ενθουσιασμοί από τα πρωϊκά κατορθώματα του αγαπητού, συγκίνηση, όνειρα, ελπίδες και κουτά σ' αυτά γιομάτη η κουζίνα, ο μπουφάς φορτιαμένος.

Το σπίτι μοσχοβολούσε όλο από τα γλυκά και τα ψητά, που πάφεραν τα μικρότερα παιδιά χαρούμενα από το φούρνο. Κι η μητέρα σ' απελκιώτη κίνηση, γιά να τα ιδεί όλα, να τα προλάβει όλα, να φροντίσει για όλα, μη τύχει και λείψει τίποτα τέτοια χρονάρα μέρα που ξημέρωνε.

— Ελενίτσα, τρέξε να μυρωδιάσ. Μπαί πως τα λησμονήσαμε! Ρώτησε και για τα μηλιά, τα πορτοκάλια; πότε θα τα σπείλουν!

— Κωστάκη! Κωστάκη! Εγώ σου είπα και για καφέρι. Που τόχεις παιδί μου το μυαλό σου; Ειδες τι κόντευες να μου κάνεις; Τρέχα γρήγορα.

Νέκρα στο σπίτι.

Το μεσημέρι είχαμε φάει από ένα πιάτο νερόβραστη φασουλάδα μ' ένα κομμάτι κοψιμένης μπομπότας και οι περισσότεροι δεν έβλεπαν την ώρα να νυκτώσει για να φάνε και το υπόλοιπο της ανοιξάνης τους, που είχανε αφήσει για δείπνο...

Για το φαΐ της αυριανής της μέρας είχε καταρτισθεί το πρόγραμμα από μέρες γρηγο-

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Αγαπητέ κύριε Κωστούλα

Έλαβα αντίτυπο του έργου σας: «Πωγωνιακά Χρονικά» (τ. Α΄) και σας ευχαριστώ για την προσφορά.

Η φιλοδοξία σας να συνεχίσετε με το ανωτέρω έργο την παράδοση της εκδόσεως των εικονογραφημένων Ημερολογίων των λογίων του τέλους του περασμένου και των αρχών του λήγοντος αιώνος, Γ. Γάγαρη, Λεων. Βασιλειάδη και Μιλτ. Οικονομίδη, με ιστορικά, κοινωνικά και λαογραφικά στοιχεία για το Πωγώνι, συγκινεί ιδιαίτερα κάθε Πωγωνήσιο και κάθε ενδιαφερόμενο για τα πολιτιστικά πράγματα της Ηπείρου.

Με τον πρώτο τόμο, που θέσατε σε κυκλοφορία, αρχίσατε επάξια την πραγματοποίηση της φιλοδοξίας σας αυτής.

Οι ευσύνοπτες και προσεγμένες ιστορικές και κοινωνιολογικές μελέτες, τα εξαίρετα λογοτεχνικά και λαογραφικά κείμενα, η εύστοχη προβολή σύγχρονων καταστάσεων, συνθηκών και προβλημάτων του Πωγωνίου, η επιμελημένη παράθεση ιστορικών πηγών και στατιστικών στοιχείων, οι 170 περίπου καλλιτεχνικές φωτογραφίες μαζί με τα σχεδιάσματα, που απεικονίζουν πρόσωπα, οικισμούς, μορφές ζωής, εκδηλώσεις, τοπία και κατά καιρούς δημιουργήματα των Πωγωνησίων, όλα αυτά μαρτυρούν τις διαθέσεις και τις ικανότητες τόσο τις δικές σας όσο και των συνεργατών του τόμου. Ακόμη, όλα αυτά εγείρουν και κρατούν αδιάπτωτο το ενδιαφέρον του αναγνώστη, προσδίδουν σημαντική αξία στο όλο έργο και παρέχουν τα εχέγγυα και τις ελπίδες για τη συνέχιση επί μακρόν και άλλων αντάξιων τόμων των «Πωγωνιακών Χρονικών».

Πιστεύω ότι η προσφορά του έργου τόσο στην Ιστορία όσο και στο σύγχρονο «γίγνεσθαι» της ακριτικής μας πολύπαθης επαρχίας μας θα εκτιμηθεί από τους Πωγωνήσιους, τους κρατικούς και κοινωνικούς φορείς και τους πνευματικούς ανθρώπους.

Θα ήθελα να χαρώ μαζί με όλους τους συντελεστές αυτού του επιτεύγματος, να εκδηλώσω τη βαθιά εκτίμησή μου για τη φιλογένειά τους και να ευχηθώ τη συνέχιση της προσπάθειας.

Με εκτίμηση
Κων. Κίτσος

ΣΕΛΙΔΕΣ ΑΠΟ ΤΑ «ΠΩΓΩΝΙΑΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

Παλιά φωτογραφία από το Δολό

Νέες Πωγωνήσιες επιχειρήσεις

♦ Στο Περιστέρι Αττικής, στο Μπουρνάζι εγκαινιάστηκε το πέμπτο κατάστημα GOODY'S του Βασιλικιώτη επιχειρηματία κ. Κων. Γκούμα. Τα άλλα τέσσερα λειτουργούν στο Περιστέρι, στη Νέα Ιωνία, στο Χίλτον και στα Γιάννενα.

Το τελευταίο στο Μπουράζι σε ιδιόκτητο κτίριο επιμελημένης κατασκευής με τις σύγχρονες αντιλήψεις και προδιαγραφές για καταστήματα του είδους. Η πολύπλευρη επιχειρηματική δραστηριότητα του συμπατριώτη μας κ. Κων. Γκούμα στην Αθήνα τιμά την επαρχία μας και αποτελεί μια Πωγωνήσια παρουσία στη λίστα των μεγάλων επιχειρηματιών.

♦ Πλήρης ανακαινισμένο και με συμμετοχή του υιού Ιωάννη Κουτσαβέλη άρχισε να λειτουργεί το κατάστημα οπτικών Ευαγγέλου Κουτσαβέλη και Ιωάννη Κουτσαβέλη, από την Πωγωνιανή, στα Γιάννενα και επί της οδού 28ης Οκτωβρίου 7.

Ο υιός Κουτσαβέλης ειδικά εκπαιδευθείς στην σύγχρονη οπτική επιστήμη προσθέτει την επιστημονική κάλυψη και υποστήριξη του καταστήματος και τοποθετεί την επιχείρηση στην πρωτοπορεία των οπτικών.

♦ Στα Γιάννενα και στην οδό Γερακάρη 2 άρχισε να λειτουργεί Επιστημονικό Κέντρο Φυσιοθεραπείας του κ. Πέτρου Βασ. Κωστούλα από το Σταυροσκιάδι. Ο κ. Πέτρος Κωστούλας πτυχιούχος Γυμναστής και Φυσιοθεραπευτής μετεκπαιδευθείς στην Αγγλία έχει οργανώσει ένα σύγχρονο κέντρο φυσιοθεραπείας εξοπλισμένο με τα πιο σύγχρονο μηχανήματα.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Φίλε κύριε Κωστούλα

Πολύ χάρηκα για την γνωριμία μας. Θερμά σας ευχαριστώ για την ευγενική σκέψη σας να μου προσφέρετε το ωραίο σας βιβλίο «Πωγωνιακά Χρονικά». Συγχαρητήρια για την καλογραμμένη και επιμελημένη παρουσίαση των κειμένων και των θεμάτων σας.

Φιλικώτατα
Σπύρος Κουτσουμπίνας
Νέα Υόρκη

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θέλουμε να εκφράσουμε τις θερμές ευχαριστίες μας για την συμπαράσταση, συναντίληψη και την ενθάρρυνση στην εκδοτική μας προσπάθεια, στους αναγνώστες και συμπατριώτες μας κ.κ.:

— Βασ. Κωστάκη
— Βασ. Σάκα
— Θεολ. Οικονόμου
— Λαζ. Αναστασιάδη
— Μεν. Βίλλη
— Απ. Γκορίτσα
— Άχ. Τζουλάφη
— Χρυσοστ. Λαμπρίδη
— Φώτης Πότση
— Σωτ. Χαρίση
— Αθ. Δέμο
— Αποστ. Νατσίκο
— Παντ. Τόμο
— Ιφιγένεια Τσεκμερέ
— Χριστοφ. Γαλίτση
— Δημ. Κοππά
— Γεωργία Γεωργίου
— Δημ. Βάρδη
— Βασ. Μούκα
— Χρ. Κοσαβίτσα
— Παν. Καραγιάννη
— Κων. Ρούκα
— Αθ. Δουρδούφη
— Πέτρος Βαδήμα
— Βασιλική Ζέγκλα
— Ματθ. Σπύρου
— Δημ. Πότση

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΞΗΡΟΒΑΛΤΟΥ

Προς όλους τους Ξηροβαλτιούς, φίλους του χωριού μας, συνεργάτες και μέλη της Αδελφότητας

Στη συνέχεια της από 14 Φεβρουαρίου 1995 επιστολής μας βρισκόμαστε στην ευχάριστη θέση να σας ανακοινώσουμε τα εξής:

1. Οι προσπάθειες που είχαν ξεκινήσει για την επισκευή και συντήρηση της εκκλησίας του Αγ. Νικολάου στο χωριό μας έφεραν ήδη τα πρώτα θετικά αποτελέσματα.

2. Νοιώθουμε ιδιαίτερη χαρά και συγκίνηση, γιατί οι μέχρι σήμερα χρηματικές προσφορές, για τον εν λόγω σκοπό, ανήλθαν στο ποσό του ενός εκατομμυρίου τετρακοσίων χιλ. (1.400.000) δρχ. περίπου.

3. Με βάση τα χρήματα αυτά έγιναν οι πρώτες αναγκαίες εργασίες. Πρόσφατα πραγματοποιήθηκε και ο καθαρισμός και η συντήρηση των πεντακοσιοστέρων εικόνων της εκκλησίας, με αποτέλεσμα να αποκαλυφθούν πραγματικά έργα τέχνης, μεγάλης αρχαιολογικής και θρησκευτικής αξίας.

Η εργασία αυτή (μαζί με την αξία των υλικών-ειδικών χρωμάτων κ.λπ) έγινε δωρεάν από την Αντιπρόεδρο της Αδελφότητας κα Ειρήνη Βενέτη-Μπάκωση, βοηθούμενη από τον σύζυγό της Στέλιο και τη Μαρία Κων. Φακατσέλη. Τους ευχαριστούμε θερμότατα. Επίσης, ευχαριστούμε όλους αυτούς που ενίσχυσαν οικονομικά το έργο.

Σας κάνουμε γνωστό ότι, για λόγους ασφαλείας, όλα τα αντικείμενα της Εκκλησίας καταγράφηκαν και φωτογραφήθηκαν.

4. Για την ολοκλήρωση των εργασιών απαιτούνται ακόμη γύρω στις 700.000 δρχ. περίπου. Ελπίζουμε ότι το ποσό αυτό θα καλυφθεί πολύ σύντομα.

5. Η ανακοίνωση για τον απολογισμό των εργασιών και των προσφορών (ποσά και ονόματα) θα γίνει αργότερα, προκειμένου να συμπεριληφθούν και εκείνοι που δεν μπόρεσαν ακόμη, από έλλειψη ενημέρωσης, να δώσουν την προσφορά τους.

6. Η εκδήλωση —μνημόσυνο— θα πραγματοποιηθεί στις 18 Αυγούστου 1996, ημέρα Κυριακή.

«Ένα ευλαβικό προσκύνημα στη γενέθλια γη, πάντα για τον άνθρωπο είναι ένα χρέος, που του λευτερώνει το νου και του γεμίζει την ψυχή με το μεγαλείο του απλού του απέριττου και του ταπεινού».

Τέλος, το Δ.Σ. της Αδελφότητας και η Εκκλησιαστική Επιτροπή του χωριού, εύχονται στον καθέναν ξεχωριστά «Χρόνια πολλά και καλή χρονιά».

Για το Δ.Σ. της Αδελφότητας
και την Εκκλησιαστική
Επιτροπή
Ο πρόεδρος
Κώστας Ζ. Φακατσέλης

ΠΩΓΩΝΗΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

1. **«Ο Κάμπος του Ξηροβάλτου-Το μεγάλο ντερβένι του Πωγωνίου»** σελίδες 96 — Κων. Κωστούλα
2. **«Γνωριμία με την Πωγωνιανή»** σελίδες 56 — Κων. Κωστούλα
3. **«Πογωνιακά» (ανάτυπο)** σελίδες 56 — Γ. Λαμπρίδη
4. **«Πωγωνιακά Χρονικά» (τόμος 1)** σελίδες 320

Το άθλημα...ξεφούσκωσε

Κυνήγι-Πάπιγκο-Κυνηγετικός Σύλλογος Ιωαννίνων

Σε Γιαννιώτικες εφημερίδες δημοσιεύτηκε «καταγγελία» του Κυνηγετικού Συλλόγου Ιωαννίνων για τρυπημένα λάστιχα των αυτοκινήτων τους, που βρήκαν κυνηγοί στο Πάπιγκο όπου είχαν πάει για το άθλημα

του κυνηγιού. Καταγγέλει ακόμη πως αυτό έχει ξανασυμβεί καθώς και δηλητηρίαση κυνηγετικών σκύλων σε δεκάδες περιπτώσεων. Μεταξύ των άλλων γράφουν στην καταγγελία:

«Είναι γνωστό ότι όλα αυτά τα κάνουν για να μην πλησιάσουν το τσιφλίκι τους ανεπιθύμητοι κυνηγοί και δεν επιτρέπουν ούτε τη φιλοξενία ξένων κυνηγών». Εμείς δεν γνωρίζουμε τα γεγονότα και τους λόγους που...ξεφούσκωσαν τα λάστιχα των αυτοκινήτων των «φιλοξενούμενων» κυνηγών. Ούτε συμφωνούμε με τον τρόπο αυτό αντίδρασης των ντόπιων για να προστατεύσουν το «κυνηγετικό τους τσιφλίκι».

Και ασφαλώς δεν θα συνιστούσαμε την «μέθοδο» αυτή «προστασίας» του θηράματος στους Πωγωνήσιους. Στην επαρχία μας έμεινε χωρίς διαμαρτυρία του Κυνηγετικού μας Συλλόγου το γεγονός του πυροβολισμού στις ταΐστρες και σε ιδιωτική περιοχή των περδικών που είχαν φέρει για προσαρμογή για ένα πείραμα ανάπτυξης κυνηγοτουριστικής επιχείρησης. Κι ούτε κατάγγειλε επίσης το εξοντωτικό κυνήγι πέρδικας στην περιοχή Ποντικατών μετά το πείραμα όπου κυνηγοί φόρτωναν τις πέρδικες με το τσουβάλι. Αυτή δυστυχώς είναι η εξέλιξη και η πορεία του...«αθλήματος» και της μόνης...«διασκέδασης» των κυνηγών μας όπως πολλοί ισχυρίζονται για να δικαιολογήσουν την ασυδοσία και την παρανομία που επικρατεί στην επαρχία μας.

Δεν είναι γνωστό που θα οδηγήσει η ανέλεγκτη αυτή κατάσταση. Σε τσιφιλικάδες; Σε αυτοδικίες; Σε αυτοπροστασία ή σε αναρχία; Με το τρύπημα των λάστιχων δεν ξεφούσκωσαν μόνο τα λάστιχα των αυτοκινήτων. Είναι πλέον αντιληπτό πως ξεφούσκωσε το άθλημα.

Ξεφούσκωσε η ιδέα για το κυνήγι και «κάθησαν» πλέον τα λάστιχα του οχήματος που λέγεται κυνηγετική πολιτική και διαχείριση θηραματικού πλούτου. Οι ίδιοι οι Σύλλογοι δεν είναι γνωστόν πια αν είναι συντεχνία «φουσκωμένων» ή «ξεφούσκωτων» κυνηγών και μόνο και όχι φορείς διαχείρισης του κυνηγιού.

Κι άλλα έργα!

Ανακοινώσεις του
κ. Περιφερειάρχη

Στις 13 Δεκεμβρίου ο Περιφερειάρχης κ. Στ. Τσιτσιμελής ανακοίνωσε πως θα προωθηθούν νέα έργα στα πλαίσια της συντάξεως του προγράμματος INTERREG II.

Συγκεκριμένα στην δοποιία ανακοινώθηκαν τα ακόλουθα που αφορούν και στην επαρχία μας ολικά ή μερικά.

— Βελτίωση-διαπλάτυνση Χάνι-Δελβινάκι-Κακαβιά 3 δισ.

— Δελβινάκι-Καλπάκι 3 δισ. (το ακριβές ποσό θα ανακοινωθεί το 1996)

— Σύνδεση νέων μεθοριακών σταθμών 2 δισ.

— Νέοι μεθοριακοί σταθμοί 1,5 δισ.

— Διαμόρφωση κόμβων σταθμών Κακαβιάς 120 εκατ.

— Λειτουργία διασυνοριακού κέντρου Δημόσιας Υγείας 989 εκατ. Αυτά βέβαια σαν ιδέες προώθησης στο πρόγραμμα. Περιμένουμε να δούμε πότε θα δουλέψει μπουλντόζα. Γιατί για τους δρόμους Καλπάκι-Χάνι-Κακαβιά πολλές φορές ανακοινώθηκε διάθεση χρημάτων αλλά οι δρόμοι είναι ακόμη οι ίδιοι ή ανακατεύονται τα χώματα! Περιμένουμε για να ξαναγράψουμε.

Εκλέχτηκε η Δ.Ε. του Συμβουλίου Περιοχής

Την Κυριακή 21 Ιανουαρίου εκλέχτηκε στο Δελβινάκι από τους αντιπροσώπους των Κοινοτήτων η Διοικούσα Επιτροπή του Συμβουλίου Περιοχής Πωγωνίου. Πρόεδρος: Αριστ. Βίλλης, Αντιπρόεδρος: Σπυρ. Τζουλάφης. Μέλη: Δημ. Βαρδής, Δημ. Παπαβασιλείου και Δημ. Σούλιος.

Κι άλλα μέτρα για τους λαθρομετανάστες

Τον Δεκέμβριο σε ειδική τελετή και παρουσία των Υπουργών κ.κ. Παπούλια και Βαλυράκη παραδόθηκαν στην πλατεία των Ιωαννίνων 50 αυτοκίνητα διάφορων τύπων, ασύρματοι και άλλος εξοπλισμός για τις ανάγκες των αποσπασμάτων που κυνηγούν τους λαθρομετανάστες Αλβανούς. Επίσης ανακοινώθηκε πως οι παραμεθόριοι νομοί θα ενισχυθούν με 500 αποφοίτους των Σχολών Αστυνομίας για τον ίδιο σκοπό. Και υποσχέθηκαν πως θα πάρουν και άλλα μέτρα «ηλεκτρονικής» φύλαξης των συνόρων για να στεγανοποιήσουν τα σύνορα.

Δεν ξέρει κανείς αν οι κάτοικοι των χωριών μας θα γίνουν περισσότερο ασφαλείς με την αύξηση και επέκταση μέτρων που μέχρι τώρα αποδείχθηκαν αναποτελεσματικά και που σκοπεύουν περισσότερο στην προφύλαξη των Αθηνών παρά στην ασφάλεια των χωριών. Έξι χρόνια είναι πολλά για να μην μπορεί να δοθεί μια οριστική λύση.

Πιστώσεις από το Υπουργείο Πολιτισμού

Με απόφαση του Υπουργείου Πολιτισμού κατενεμήθει ποσόν 245 εκατομμυρίων σε 65 Δήμους και Κοινότητες του Νομού Ιωαννίνων. Μεταξύ αυτών και τα ακόλουθα για την επαρχία Πωγωνίου για τους αντίστοιχους σκοπούς.

1. Δήμος Δελβινακίου:	
— Για μόνιμες πολιτιστικές εκδηλώσεις	1.422.012
— Για Δημοτική Βιβλιοθήκη	479.508
Σύνολο δραχμές	1.901.520
2. Βήσσανη:	
— Για πνευματικό-πολιτιστικό κέντρο	1.422.012
— Για μόνιμες πολιτιστικές εκδηλώσεις	1.422.012
— Για Κοινοτική βιβλιοθήκη	479.508
Σύνολον δραχμές	3.323.532
3. Κεφαλόβρυσο:	
— Για μόνιμες πολιτιστικές εκδηλώσεις	1.422.012
4. Λίμνη:	
— Για μόνιμες πολιτιστικές εκδηλώσεις	1.422.012
5. Πωγωνιανή:	
Κοινοτική Βιβλιοθήκη	479.508

ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ

Έκθεση ζωγραφικής Πωγωνήσιου

Με πρωτοβουλία του Πνευματικού Κέντρου του Δήμου Ιωαννιτών έγινε στα Γιάννενα έκθεση έργων ζωγραφικής του Πωγωνήσιου ζωγράφου Θεοδόση Γιούση (1876-1964). Ο Θεοδόσης Γιούσης γεννήθηκε και πέθανε στο Χλωμό Πωγωνίου. Μαθήτευσε στην Κωνσταντινούπολη για δύο χρόνια και στη συνέχεια στη Θεσσαλονίκη και στο Άγιο Όρος, σε Έλληνα εικονογράφο του οποίου το όνομα δεν είναι γνωστό. Στα μέσα του 1895 επέστρεψε στο Χλωμό, όπου παρέμεινε μέχρι το τέλος της ζωής του. Ο αριθμός των πινάκων που έχει ζωγραφίσει είναι μεγάλος, αλλά δεν έχει ακόμη προσδιορισθεί.

Ο Γιούσης έχει εικονογραφήσει πολλές εκκλησίες στα χωριά της μειονότητας και σε χωριά της Αυλώνας και του Φιέρι, όπως το Σεβαστέρι, την Άρτα της Αυλώνας, τη Φράκουλα και την Πόγιανη του Φιέρι. Εικονογράφησε επίσης εκκλησίες στον Ηπειρωτικό χώρο και μοναστήρια του Αγίου Όρους. Η τέχνη του και η τεχνική του θεωρούνται πιο ολοκληρωμένες στην προσωπογραφία, παρά στην αγιογραφία, στην οποία όμως η επίδοσή του είναι αξιόλογη. Σήμερα έργα του βρίσκονται στην Πινακοθήκη των Τιράνων και άλλων βαλκανικών πόλεων. Τα έργα του έχουν ακόμα εκτεθεί, από την Πινακοθήκη των Τιράνων, σε πολλές πόλεις του εξωτερικού, όπου απέσπασαν ευμενείς κριτικές.

Ο Θ. Γιούσης προέρχεται από οικογένεια ζωγράφων. Ο πατέρας του, Σταύρος, ήταν γνωστός αγιογράφος και ο γιός του Κωνσταντίνος, αγιογράφος και αυτός, διατηρεί σήμερα στη Βοστώνη των Η.Π.Α. μια αξιόλογη ιδιωτική γκαλερί βυζαντινής τέχνης.

Στην Ελλάδα, τα έργα του εκτίθενται για πρώτη φορά στα Γιάννενα.

Ο ΧΟΡΟΣ ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΙΤΩΝ

ΟΙ ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΙΤΕΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝΟΥΝ ΤΟΝ ΧΟΡΟ ΤΟΥΣ ΤΟ

ΣΑΒΒΑΤΟ ΒΡΑΔΥ

3 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1996

ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ «ΖΟΡΜΠΑΣ»

ΣΤΗΝ ΑΜΦΙΘΕΑ.

Επιστολές προς αρμοδίους

Κύριε Νομάρχη

Διαβάσαμε την ανακοίνωσή σου πως εγκρίθηκαν 816 εκατομμύρια για έργα ανάπλασης των χωριών του Ζαγορίου. Μπράβο σας αν αυτό ήταν αποτέλεσμα δικών σας ενεργειών. Να μην ξεχνάται όμως πως και το Πωγώνι είναι στο Νομό που διευθύνεις κι έχεις κι εδώ φίλους. Εκτός κι αν πιστεύεις κι εσύ πως τα σύνορα έφτασαν στα όρια Πωγωνίου Ζαγορίου!

Κύριε Πρόεδρε του Κυνηγετικού Συλλόγου Πωγωνίου,

Γνωρίζουμε πως γνωρίζεις όσα έγιναν με το πείραμα ανάπτυξης κυνηγοτουριστικής επιχείρισης στις Ποντικάτες. Γνωρίζουμε ακόμη πως πιθανόν γνωρίζεις και κάποιες λεπτομέρειες που εμείς δεν γνωρίζουμε. Με τόσες γνώσεις και τόσες πληροφορίες που έχεις ασφαλώς θα σχημάτισες γνώμη και άποψη γιαυτό το πείραμα. Ποιά είναι λοιπόν η δική σου θέση σαν υπεύθυνου παράγοντα του Πωγωνίου για μια τέτοια ανάπτυξη στο Πωγώνι και μια άλλη διαχείριση του θηραματικού πλούτου;

Κύριε Μέραρχε,

Από το 1992 που χαρακτηρίστηκε διατηρητέο μνημείο της νεώτερης ιστορίας το κτίριο του Παλιού Φυλακίου Δρυμάδων έγιναν από την υπηρεσία σας κάποιες φροντισμένες εργασίες αποκατάστασης του κτιρίου με πρόθεση να γίνει ένα μικρό μουσείο ενθυμημάτων του πολέμου 1940-41. Δυστυχώς αυτή η διαδικασία σταμάτησε. Γιατί; Μήπως θα μπορούσατε να το πάρετε στα χέρια σας να τιμήσετε εκείνα τα παληκάρια της Μεραρχίας και νάχετε και σεις την τιμή να αφήσετε ένα μνημείο τιμής και δόξας της Μεραρχίας μας; Εκεί την αυγή της 28ης Οκτωβρίου 1940 μαχητές της 8ης Μεραρχίας έδωσαν την πρώτη απάντηση. Άλλωστε είναι το μοναδικό κτίριο φυλακίου που σώζεται από την προ πολέμων περίοδο.

Μ.

Γιόρτασαν την ανάμνηση των Θεοφανείων

Των Θεοφανείων ήταν μεγάλη γιορτή στα χωριά μας. Συνδυάζονταν μάλιστα ο αγιασμός των υδάτων, των πηγών και των τόπων με το «χτύπημα» των εικόνων, τη δημοπρασία, έναν κρυφό για τους ..... τρόπο να μαζευτούν χρήματα και μέσα για τα σχολεία, τον δάσκαλο και τον παπά. Τώρα αυτά αποτελούν μια ανάμνηση. Κι αυτή την ανάμνηση γιόρτασαν εφέτος στο Βασιλικό, την Κάτω Μερόπη και Μερόνθη.

Ένα κοινό τραπέζι κι ένα μικρό γλέντι με όσους αμετανόητους επιμένουν και κρατούν την παράδοση γιόρτασαν το Σάββατο 6 Ιανουαρίου. Κάτι που ήταν κάποτε έθιμο κι αυτονόητη εκδήλωση έγινε τώρα ξεχωριστή «είδηση» κάτι για προσοχή, ένα γεγονός. Είναι πράγματι άξιοι επαίνου όσοι πρωτοστατούν σε αυτές τις αναμνήσεις και κρατούν το κανδήλι της παράδοσης αναμμένο.

Ποιός ξέρει; Κάποιοι συνεχιστές μπορεί να φέρουν περισσότερο λάδι σε αυτό το κανδήλι και να φέρουν περισσότερους προσκυνητές. Η εφημερίδα καταγράφει το γεγονός ρίχνοντας μια σταγόνα ακόμη λάδι στο κανδήλι της παράδοσης μέρα φώτισης που είναι τα Θεοφάνεια.

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΜΕΡΟΠΑΙΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Στο Δημοτικό Κέντρο ΑΝΤΙΘΕΤΟ στο 4ο χιλιόμετρο Χαριλάου-Θέρμης, τηλ. 472933, στη Θεσσαλονίκη δίνουν τον χορό τους οι Μεροπαίοι Θεσσαλονίκης με το συμπόσιμα του Πέτρου Λούκα το Σάββατο 3 Φεβρουαρίου 1996.